ŚLĄSKIE CENTRUM KARIERY MIGRANTÓW
Kurs języka polskiego

Polski w pigułce *A2*

Podręcznik i ćwiczenia przygotowane specjalnie dla kursu języka polskiego ŚCKM

PL · EN Wydanie polsko-angielskie Polish-English edition

Gramatyka w pigułce, słowa z tłumaczeniem na angielski, teksty z życia na Śląsku i ćwiczenia: praca, urząd, lekarz, mieszkanie, zakupy i transport. 14 rozdziałów, 3 powtórki, klucz odpowiedzi i słowniczek polsko-angielski na końcu.

Grammar in a nutshell, words with translations, texts about life in Silesia and exercises. Answer key and glossary at the end.

FINANSUJE

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

REALIZUJĄ

KLASTER INNOWACJI SPOŁECZNYCH

NEW EUROPE FOUNDATION

Społeczna Grupa Medialna

Sfinansowano ze środków Funduszu Pracy w ramach Resortowego Programu Aktywizacyjnego dla Cudzoziemców na rok 2026.

Spis treści *contents*

Każdy rozdział zaczyna się od gramatyki w pigułce, słów i krótkiego tekstu z życia na Śląsku. Potem są ćwiczenia. Dopisek „Online” wskazuje jednostkę e-learningu ŚCKM na ten sam temat. Odpowiedzi są w kluczu na końcu, a wszystkie słowa w słowniczku.

Each chapter starts with grammar in a nutshell, key words and a short text about life in Silesia. Then come the exercises. The note “Online” shows the ŚCKM e-learning unit on the same topic. The answers are in the key at the end, and all words are in the glossary.

1 **Pierwszy tydzień w pracy** 3
Ludzie w liczbie mnogiej: mili, spokojni. Zaimek który · Kto jest na mojej zmianie?

2 **Mój życiorys** 6
Daty i czas przeszły: szukałam czy znalazłam? · Daty i ważne wydarzenia

3 **Umowa, zmiany i wypłata** 9
Pracownicy, kierowcy, wszyscy. Spójniki i, a, ale, ani · Jak wygląda moja praca

4 **Kursy i plany zawodowe** 13
Czas przyszły: zapiszę się czy będę się uczyć? Jeśli, jeżeli · Czego chcę się nauczyć

5 **Szukam mieszkania** 16
Tańszy, najtańszy. W urzędzie, na przystankach · Gliwice, Zabrze czy Bytom?

P1 **Powtórka 1** *review* 19
Rozdziały 1-5

6 **Awaria w mieszkaniu** 21
Pranie, gotowanie. Tu się płaci, trzeba, można · Pralka, lodówka, administrator

7 **Zakupy i niedzielny obiad** 24
Ile? Dwa jajka, pięć jajek · Targ, sklep, przepis

8 **Rodzina i sąsiedzi** 27
Że czy żeby. Gdybym miał czas, pomógłbym sąsiadom · Kto komu pomaga

9 **U lekarza i w aptece** 30
Weź, nie bierz. Mnie, mi, go, mu · Co mi dolega?

10 **Telefon w serwisie** 33
Naprawiony, wysłany. Telefon został naprawiony · Naprawa i odbiór

P2 **Powtórka 2** *review* 36
Rozdziały 6-10

11 **Sprawy przez internet** 38
Po co? Żeby... Jaki? Który... · Urząd, bank, paczka

12 **Weekend na Śląsku** 41
Szybciej, najszybciej. Przed dworcem, obok kopalni · Jak dojechać i gdzie to jest

13 **Grudzień w pracy i w domu** 44
Kiedy? Zanim? Gdzie? Zdania złożone · Grafik, życzenia, dni wolne

14 **Po pracy** 47
Dlaczego? Bo... Powiedział, że... · Kino, rozmowy, kto co powiedział

P3 **Powtórka 3** *review* 50
Rozdziały 11-14

K **Klucz odpowiedzi** *answer key* 52

S **Słowniczek polsko-angielski** *Polish-English glossary* 54

ROZDZIAŁ 1 · CHAPTER 1

1 Pierwszy tydzień w pracy

Kto jest na mojej zmianie?

Gramatyka w pigułce GRAMMAR

Ludzie w liczbie mnogiej: mili, spokojni. Zaimek który

Gdy mówimy o mężczyznach albo o grupie, w której jest choć jeden mężczyzna, przymiotnik ma formę męskoosobową: **mili koledzy**, **spokojni sąsiedzi**. O kobietach i rzeczach mówimy inaczej: **miłe koleżanki**, **nowe maszyny**.

*When we talk about men, or about a group with at least one man in it, the adjective has the masculine personal form: **mili koledzy**, **spokojni sąsiedzi**. About women and things we say it differently: **miłe koleżanki**, **nowe maszyny**.*

Porównujemy dwie osoby: **Tomek jest tak samo pracowity jak Andrij.**

*We compare two people: **Tomek jest tak samo pracowity jak Andrij.***

Zaimek **który, która, które** łączy dwa zdania: **To kolega, który pracuje w nocy.** W liczbie mnogiej: **koledzy, którzy…**, **koleżanki, które…**

*The pronoun **który, która, które** joins two sentences: **To kolega, który pracuje w nocy.** In the plural: **koledzy, którzy…**, **koleżanki, które…***

zmiana	on	oni
-ty → -ci	pracowity	pracowici
-dy → -dzi	młody	młodzi
-ły → -li	miły	mili
-ry → -rzy	dobry	dobrzy
-ki → -cy	wysoki	wysocy
-ny, -my → -ni, -mi	spokojny, uprzejmy	spokojni, uprzejmi

Uwaga Grupa mieszana (Kasia i Andrij) też ma formę męskoosobową: Kasia i Andrij są pracowici.

Słowa WORDS

pracowity	hard-working	**uczynny**	helpful
punktualny	punctual	**sumienny**	conscientious
uprzejmy	polite	**odpowiedzialny**	responsible
spokojny	calm	**zdolny**	talented, able
nerwowy	nervous	**kolega z pracy**	co-worker
leniwy	lazy	**kierownik zmiany**	shift manager
wesoły	cheerful	**charakter**	character, personality
poważny	serious	**brygadzista / brygadzistka**	foreman / forewoman
cierpliwy	patient	**zmiana nocna**	night shift
otwarty	open	**mieć dobry humor**	to be in a good mood
nieśmiały	shy	**dogadywać się / dogadać się z kimś**	to get along with someone
rozmowny	talkative	**polegać na kimś**	to rely on someone
sympatyczny	nice, likeable		

Tekst READING

Pierwszy dzień w magazynie w Gliwicach

OLENA Dzień dobry, panie Marku. Kto pracuje na mojej zmianie?

PAN MAREK Dzień dobry. Na tej zmianie są Tomek, Andrij i Kasia. To bardzo mili ludzie.

OLENA A jaki jest Tomek?

PAN MAREK Tomek jest rozmowny i wesoły. Andrij jest tak samo pracowity jak Tomek, ale mówi mniej.

OLENA A Kasia?

PAN MAREK Kasia to osoba, która zawsze pomaga nowym pracownikom. Jest cierpliwa i spokojna.

OLENA To dobrze. Ja czasem jestem nerwowa, kiedy czegoś nie rozumiem.

PAN MAREK Nie ma problemu. Nasi brygadziści są cierpliwi. Proszę pytać o wszystko.

OLENA Czy wszyscy są punktualni?

PAN MAREK Prawie wszyscy. Zmiana zaczyna się o szóstej, więc proszę być piętnaście minut wcześniej.

OLENA Dobrze. Mam jeszcze jedno pytanie: kto jest kierownikiem drugiej zmiany?

PAN MAREK Pani Ewa. Jest poważna, ale bardzo sympatyczna.

Ćwiczenia EXERCISES

1.1 **Przeczytaj dialog. Prawda (P) czy fałsz (F)?**

Read the dialogue. True (P) or false (F)?

1 Tomek jest wesoły i rozmowny. ..... P F

2 Andrij jest mniej pracowity niż Tomek. ..... P F

3 Kasia pomaga nowym pracownikom. ..... P F

4 Olena nigdy nie jest nerwowa. ..... P F

5 Zmiana zaczyna się o szóstej. ..... P F

6 Pani Ewa jest kierowniczką pierwszej zmiany. ..... P F

1.2 **Wpisz formę męskoosobową przymiotnika.**

Write the masculine personal form of the adjective.

PRZYKŁAD Oni są _____ (dobry). → **dobrzy**

1 Nasi kierowcy są bardzo _____ **(punktualny)**.

2 Nowi koledzy są _____ **(miły)**.

3 Ci panowie są _____ **(wysoki)**.

4 Moi sąsiedzi są _____ **(cichy)**.

5 Ci pracownicy są _____ **(młody)**.

6 Lekarze w przychodni byli _____ **(uprzejmy)**.

1.3 **Wybierz właściwą formę.**

Choose the correct form.

1 To są _____ koleżanki. **sympatyczne** **sympatyczni**

2 Andrij i Kasia są _____. **pracowite** **pracowici**

3 Mam kolegę, _____ dobrze gotuje. **który** **która** **które**

4 Mamy maszyny, _____ są całkiem nowe. **który** **które** **którzy**

5 Znam ludzi, _____ pracują w Zabrzu. **które** **którzy** **która**

6 Ola jest tak samo cierpliwa _____ jej mama. **jak** **niż** **że**

1.4 **Połącz zdania słowem który, która, które albo którzy.**

Join the sentences with który, która, które or którzy.

PRZYKŁAD Mam koleżankę. Ona mówi po polsku. → **Mam koleżankę, która mówi po polsku.**

1 Znam kierowcę. On jeździ do Bytomia. →

2 To jest sąsiadka. Ona ma psa. →

3 Pracuję z ludźmi. Oni są bardzo mili. →

4 Mamy nowe wózki. One są szybkie. →

5 To jest pan Marek. On jest kierownikiem zmiany. →

1.5 **Napisz 4-5 zdań o dwóch osobach z Twojej pracy albo z kursu. Jacy są? Użyj słów z rozdziału i jednego zdania z który albo która.**

Write 4-5 sentences about two people from your work or your course. What are they like? Use words from the chapter and one sentence with który or która.

@ **Online:** Jednostka 1: Przedstawiam się w nowej pracy (e-learning ŚCKM, centrum.klaster.org.pl)

You can practise this topic in the ŚCKM e-learning course too.

ROZDZIAŁ 2 · CHAPTER 2

2 Mój życiorys

Daty i ważne wydarzenia

Gramatyka w pigułce GRAMMAR

Daty i czas przeszły: szukałam czy znalazłam?

Datę mówimy liczebnikiem porządkowym w dopełniaczu: **pierwszego marca**, **dwudziestego piątego grudnia**. Rok: **w dwa tysiące dziewiętnastym roku**. Pytamy: **Kiedy? Którego?**

*We say the date with an ordinal number in the genitive: **pierwszego marca**, **dwudziestego piątego grudnia**. The year: **w dwa tysiące dziewiętnastym roku**. We ask: **Kiedy? Którego?***

Czas przeszły **niedokonany** (szukałam, mieszkałem) opisuje proces, tło albo coś, co się powtarzało. Czas przeszły **dokonany** (znalazłam, przyjechałem) mówi o skończonym fakcie i efekcie.

*The **imperfective** past tense (szukałam, mieszkałem) describes a process, the background or something that happened again and again. The **perfective** past tense (znalazłam, przyjechałem) tells us about a finished fact and its result.*

Mieszkałam w Bytomiu dwa lata, potem przeprowadziłam się do Gliwic.

piszemy	mówimy
1 marca	pierwszego marca
3 maja	trzeciego maja
15 sierpnia	piętnastego sierpnia
22 października	dwudziestego drugiego października
w 2019 roku	w dwa tysiące dziewiętnastym roku
w 1992 roku	w tysiąc dziewięćset dziewięćdziesiątym drugim roku

niedokonany (proces)	dokonany (efekt)
szukałam pracy	znalazłam pracę
pisałem CV	napisałem CV
uczyłam się	nauczyłam się
przeprowadzaliśmy się	przeprowadziliśmy się

Uwaga Pełną datę mówimy w dopełniaczu: siódmego czerwca tysiąc dziewięćset dziewięćdziesiątego drugiego roku.

Słowa WORDS

urodzić się	to be born	**data urodzenia**	date of birth
dzieciństwo	childhood	**wydarzenie**	event
szkoła średnia	secondary school	**rocznica**	anniversary
skończyć studia	to graduate (from university)	**najpierw**	first, at first
wziąć ślub	to get married	**potem**	then, later
przeprowadzić się / przeprowadzać się	to move (house)	**wtedy**	then, at that time
wyjechać / wyjeżdżać	to leave, to go away	**w końcu**	finally, in the end
przyjechać / przyjeżdżać	to arrive, to come	**rok temu**	a year ago
znaleźć pracę	to find a job	**od tego czasu**	since then
szukać pracy	to look for a job	**dawno**	a long time ago
zacząć / zaczynać	to start, to begin	**niedawno**	recently
skończyć / kończyć	to finish, to end	**na początku**	at the beginning
życiorys	CV, life story		

Tekst READING

Iryna mówi o sobie

Nazywam się Iryna. Urodziłam się siódmego czerwca tysiąc dziewięćset dziewięćdziesiątego drugiego roku. W dzieciństwie mieszkałam w małym mieście z rodzicami i bratem. Po szkole średniej studiowałam ekonomię. Studia skończyłam w dwa tysiące czternastym roku i zaczęłam pracować w banku.

Do Polski przyjechałam trzy lata temu, piętnastego marca. Na początku było trudno. Przez dwa miesiące szukałam pracy, codziennie pisałam maile i dzwoniłam do firm. W końcu znalazłam pracę w magazynie w Zabrzu. Najpierw mieszkałam u koleżanki, potem wynajęłam małe mieszkanie w Gliwicach.

Rok temu zapisałam się na kurs polskiego. Od tego czasu uczę się dwa razy w tygodniu. Niedawno napisałam nowe CV, bo chcę znowu pracować w biurze. Teraz jestem zadowolona, bo dobrze znam miasto i mam tu przyjaciół.

Ćwiczenia EXERCISES

2.1 **Przeczytaj tekst. Odpowiedz krótko.**
Read the text. Answer briefly.

1 W którym roku urodziła się Iryna? _____

2 Co studiowała? _____

3 Jak długo szukała pracy w Polsce? _____

4 Gdzie znalazła pracę? _____

5 Gdzie mieszkała najpierw w Polsce? _____

2.2 **Napisz datę słowami.**
Write the date in words.

PRZYKŁAD Spotkanie jest _____ (2.04). → **drugiego kwietnia**

1 Urodziłem się _____ **(5.09)**.

2 Umowa kończy się _____ **(31.12)**.

3 Kurs zaczyna się _____ **(10.01)**.

4 Wizyta u lekarza jest _____ **(3.02)**.

5 Przyjechałam do Polski w _____ roku **(2021)**.

6 Mam urlop od _____ **(20.07)**.

2.3 **Wybierz czasownik niedokonany albo dokonany.**

Choose the imperfective or the perfective verb.

1 Wczoraj cały wieczór _____ CV. **pisałam** **napisałam**

2 Po dwóch miesiącach w końcu _____ dobrą pracę.
znajdowałem **znalazłem**

3 Kiedy mieszkałam w Bytomiu, często _____ do parku.
chodziłam **poszłam**

4 Wczoraj _____ formularz i od razu wysłałam wniosek.
wypełniałam **wypełniłam**

5 Przez cały rok _____ się polskiego sam. **uczyłem** **nauczyłem**

6 Dwa lata temu _____ do Gliwic i mieszkamy tu do dziś.
przeprowadzaliśmy się **przeprowadziliśmy się**

2.4 **Połącz czasownik niedokonany z dokonanym.**

Match the imperfective verb with the perfective one.

1	wysyłać ..... ☐	a	przyjechać
2	pisać ..... ☐	b	wysłać
3	kończyć ..... ☐	c	nauczyć się
4	przyjeżdżać ..... ☐	d	napisać
5	uczyć się ..... ☐	e	skończyć

2.5 **Napisz swój krótki życiorys (5-6 zdań): kiedy i gdzie się urodziłeś / urodziłaś, co robiłeś / robiłaś wcześniej, kiedy przyjechałeś / przyjechałaś na Śląsk. Napisz dwie daty słowami.**

Write a short life story (5-6 sentences): when and where you were born (urodziłeś / urodziłaś), what you did before (robiłeś / robiłaś), when you came to Silesia (przyjechałeś / przyjechałaś). Write two dates in words.

_____

_____

_____

_____

@ **Online:** Jednostka 1: Przedstawiam się w nowej pracy (e-learning ŚCKM, centrum.klaster.org.pl)

You can practise this topic in the ŚCKM e-learning course too.

ROZDZIAŁ 3 · CHAPTER 3

3 Umowa, zmiany i wypłata

Jak wygląda moja praca

Gramatyka w pigułce GRAMMAR

Pracownicy, kierowcy, wszyscy. Spójniki i, a, ale, ani

Rzeczowniki, które nazywają mężczyzn, mają w liczbie mnogiej osobne końcówki: **pracownik → pracownicy**, **kolega → koledzy**. Zaimki: **oni, ci, nasi**. O kobietach i rzeczach: **one, te, nasze**.

*Nouns that name men have their own endings in the plural: **pracownik → pracownicy**, **kolega → koledzy**. Pronouns: **oni, ci, nasi**. About women and things: **one, te, nasze**.*

Każdy (każda, każde) łączy się z liczbą pojedynczą: **Każdy pracownik ma szafkę. Wszyscy** (mężczyźni, grupa mieszana) i **wszystkie** (kobiety, rzeczy) łączą się z liczbą mnogą.

***Każdy** (każda, każde) goes with the singular: **Każdy pracownik ma szafkę. Wszyscy** (men, a mixed group) and **wszystkie** (women, things) go with the plural.*

Spójniki: **i** dodaje, **a** porównuje, **ale, lecz, jednak** pokazują kontrast, **ani… ani** stoi w przeczeniu: **Nie pracuję ani w sobotę, ani w niedzielę.**

*Conjunctions: **i** adds, **a** compares, **ale, lecz, jednak** show contrast, **ani… ani** is used in negative sentences: **Nie pracuję ani w sobotę, ani w niedzielę.***

końcówka	on	oni
-k → -cy	pracownik, elektryk	pracownicy, elektrycy
-ca → -cy	kierowca	kierowcy
-r → -rzy	magazynier, operator	magazynierzy, operatorzy
-rz, -cz → -rze, -cze	kucharz, spawacz	kucharze, spawacze
-ga → -dzy	kolega	koledzy

	mężczyźni, grupa mieszana	kobiety, rzeczy
ten / ta	ci pracownicy	te pracownice
nasz / nasza	nasi kierowcy	nasze maszyny
wszyscy / wszystkie	wszyscy koledzy	wszystkie koleżanki

Uwaga Dzieci to nie są osoby męskie w gramatyce: mówimy wszystkie dzieci, te dzieci.

Słowa WORDS

umowa o pracę	employment contract	**okres próbny**	probation period
umowa zlecenie	civil law contract (contract of mandate)	**szkolenie BHP**	health and safety training
stawka godzinowa	hourly rate	**odzież robocza**	work clothes
wynagrodzenie	salary, pay	**szatnia**	changing room
wypłata	payday, pay	**szafka**	locker
na rękę	net (take-home)	**pracodawca**	employer
zmiana ranna / popołudniowa / nocna	morning / afternoon / night shift	**pracownik**	employee
pracować na zmiany	to work shifts	**brygadzista**	foreman
nadgodziny	overtime	**magazynier**	warehouse worker
przerwa	break	**zakład pracy**	workplace
grafik	work schedule, rota	**zarabiać / zarobić**	to earn
urlop	leave, holiday	**spóźniać się / spóźnić się**	to be late
zwolnienie lekarskie	sick leave		

Tekst READING

Trzy zmiany w Pyskowicach

Pracuję w zakładzie w Pyskowicach. Wszyscy pracujemy na trzy zmiany: ranną od szóstej do czternastej, popołudniową od czternastej do dwudziestej drugiej i nocną. Każdy pracownik dostaje grafik na cały miesiąc.

Moi koledzy to głównie operatorzy maszyn i magazynierzy. Są tu też elektrycy i dwaj kierowcy. Brygadziści są wymagający, ale sprawiedliwi. Na każdej zmianie mamy trzydzieści minut przerwy.

Mam umowę o pracę, a mój kolega Dmytro ma umowę zlecenie. Za nadgodziny dostaję dodatek, jednak nie lubię pracować w nocy. Nie pracuję ani w niedziele, ani w święta, bo zakład jest wtedy zamknięty.

Pierwszego dnia każdy nowy pracownik ma szkolenie BHP i dostaje odzież roboczą. Wszyscy mają też swoje szafki w szatni.

Ćwiczenia EXERCISES

3.1 **Przeczytaj tekst. Prawda (P) czy fałsz (F)?**

Read the text. True (P) or false (F)?

1 Andrij pracuje w Pyskowicach. P F

2 W zakładzie są dwie zmiany. P F

3 Każdy pracownik dostaje grafik na tydzień. P F

4 Andrij ma umowę o pracę. P F

5 Andrij lubi pracować w nocy. P F

6 Pierwszego dnia nowi pracownicy mają szkolenie BHP. P F

3.2 **Wpisz rzeczownik w liczbie mnogiej.**

Write the noun in the plural.

PRZYKŁAD Ci _____ (pracownik) są nowi. → **pracownicy**

1 Nasi _____ **(kierowca)** jeżdżą do Gliwic.

2 W magazynie pracują trzej _____ **(magazynier)**.

3 Moi _____ **(kolega)** pracują na nocnej zmianie.

4 _____ **(elektryk)** przychodzą o siódmej.

5 W stołówce gotują dwaj _____ **(kucharz)**.

6 Ci _____ **(operator)** mają dziś szkolenie.

3.3 **Wybierz właściwe słowo.**

Choose the correct word.

1 _____ pracownik ma szafkę. **Każdy** **Wszyscy** **Wszystkie**

2 _____ kierowcy mają prawo jazdy. **Każdy** **Wszyscy** **Wszystkie**

3 _____ pracownice mają ten sam grafik. **Każda** **Wszyscy** **Wszystkie**

4 _____ zmiana ma przerwę. **Każdy** **Każda** **Każde**

5 W _____ dziale jest kierownik. **każdym** **każdej** **wszystkich**

6 _____ dzieci idą jutro do szkoły. **Wszyscy** **Wszystkie** **Każde**

3.4 **Wpisz spójnik: i, a, ale, ani. Każdego słowa możesz użyć więcej niż raz.**

Write a conjunction: i, a, ale, ani. You can use each word more than once.

PRZYKŁAD Pracuję rano, _____ mąż po południu. → **a**

1 Pracuję w magazynie, _____ moja żona w sklepie.

2 Praca jest ciężka, _____ ją lubię.

3 W nocy nie ma ani autobusów, _____ tramwajów.

4 Mam przerwę o dziesiątej _____ o czternastej.

5 Tomek pracuje rano, _____ Andrij w nocy.

6 Szkolenie było długie, _____ dużo się nauczyłem.

3.5 **Napisz 4-5 zdań o swojej pracy albo o pracy, której szukasz: godziny, zmiany, koledzy. Użyj słowa każdy albo wszyscy i spójników a, ale.**

Write 4-5 sentences about your job or the job you are looking for: hours, shifts, colleagues. Use the word każdy or wszyscy and the conjunctions a, ale.

Online: Jednostka 11: W pracy: grafik, urlop, chorobowe (e-learning ŚCKM, centrum.klaster.org.pl)
You can practise this topic in the ŚCKM e-learning course too.

ROZDZIAŁ 4 · CHAPTER 4

4 Kursy i plany zawodowe

Czego chcę się nauczyć

Gramatyka w pigułce GRAMMAR

Czas przyszły: zapiszę się czy będę się uczyć? Jeśli, jeżeli

Czas przyszły **dokonany** ma końcówki jak czas teraźniejszy, ale tworzymy go od czasownika dokonanego: **zapiszę się, zrobię, zdam**. Mówi o jednym efekcie.

*The **perfective** future tense has the same endings as the present tense, but we make it from a perfective verb: **zapiszę się, zrobię, zdam**. It talks about one result.*

Czas przyszły **niedokonany**: **będę** + bezokolicznik albo forma na -ł: **będę się uczyć**, **będę się uczył / uczyła**. Mówi o procesie.

*The **imperfective** future tense: **będę** + infinitive or the -ł form: **będę się uczyć**, **będę się uczył / uczyła**. It talks about a process.*

Czasowniki modalne: **będę musiał(a), będę mógł (mogła), będę chciał(a)**.

*Modal verbs: **będę musiał(a), będę mógł (mogła), będę chciał(a)**.*

Warunek: **jeśli / jeżeli** + czas przyszły: **Jeśli zdam egzamin, poszukam lepszej pracy.**

*Condition: **jeśli / jeżeli** + future tense: **Jeśli zdam egzamin, poszukam lepszej pracy.***

osoba	być	przykład
ja	będę	będę pracować
ty	będziesz	będziesz pracować
on, ona	będzie	będzie pracować
my	będziemy	będziemy pracować
wy	będziecie	będziecie pracować
oni, one	będą	będą pracować

niedokonany (proces)	dokonany (efekt)
będę się uczyć	nauczę się
będę pisać egzamin	napiszę egzamin
będę szukać kursu	znajdę kurs
będę zdawać egzamin	zdam egzamin

Uwaga Czasownik dokonany nie łączy się z będę: mówimy zrobię, nie będę zrobić.

Słowa WORDS

kurs zawodowy	vocational course	**nauczyciel**	teacher
kwalifikacje	qualifications	**ocena**	grade, mark
wykształcenie	education	**plan na przyszłość**	plan for the future
dyplom	diploma	**mieć nadzieję**	to hope
świadectwo	certificate (school)	**martwić się**	to worry
egzamin	exam	**bać się**	to be afraid
zdawać / zdać egzamin	to take / pass an exam	**marzyć**	to dream
zapisywać się / zapisać się	to sign up, to enrol	**awans**	promotion (at work)
uczyć się / nauczyć się	to learn, to study	**prawo jazdy**	driving licence
przedszkole	kindergarten, preschool	**uprawnienia na wózek widłowy**	forklift licence
szkoła podstawowa	primary school (grades 1-8)	**jeśli / jeżeli**	if
zebranie z rodzicami	parent-teacher meeting	**w przyszłym roku**	next year
wychowawczyni	class teacher (female)		

Tekst READING

Plany Ołeha

OŁEH Tomek, w przyszłym miesiącu zapiszę się na kurs operatora wózka widłowego.

TOMEK Super! Ile będzie trwał ten kurs?

OŁEH Trzy tygodnie. Będę chodził na zajęcia w soboty.

TOMEK A egzamin?

OŁEH Na końcu będę musiał zdać egzamin. Trochę się boję, bo test będzie po polsku.

TOMEK Nie martw się. Jeśli będziesz się uczyć codziennie, na pewno zdasz.

OŁEH Mam nadzieję. Jeżeli zdam, poproszę szefa o awans.

TOMEK A twoja córka? Pójdzie we wrześniu do szkoły?

OŁEH Tak, pójdzie do pierwszej klasy. Żona zapisze ją do szkoły podstawowej koło domu.

TOMEK A ty będziesz chodził na zebrania z rodzicami?

OŁEH Tak. Dlatego teraz uczę się polskiego. Chcę rozumieć wychowawczynię.

TOMEK Za rok będziesz mówił lepiej niż ja!

OŁEH Dzięki! Jeśli będę miał pytania, zadzwonię do ciebie.

Ćwiczenia EXERCISES

4.1 **Przeczytaj dialog. Prawda (P) czy fałsz (F)?**

Read the dialogue. True (P) or false (F)?

1 Ołeh zapisze się na kurs w przyszłym miesiącu. P F

2 Kurs będzie trwał trzy miesiące. P F

3 Ołeh będzie chodził na zajęcia w soboty. P F

4 Ołeh nie musi zdawać egzaminu. P F

5 Córka Ołeha pójdzie do przedszkola. P F

6 Ołeh uczy się polskiego, bo chce rozumieć wychowawczynię. P F

4.2 **Zamień na czas przyszły dokonany.**

Change to the perfective future tense.

PRZYKŁAD Piszę CV. → **Napiszę CV.**

1 Zapisuję się na kurs. →

2 Zdaję egzamin. →

3 Kupuję podręcznik. →

4 Wysyłam dokumenty. →

5 Dzwonię do szkoły. →

4.3 **Wpisz czasownik być w czasie przyszłym.**

Write the verb być in the future tense.

PRZYKŁAD Jutro _____ pracować. (ja) → **będę**

1 W sobotę _____ mieć zajęcia. **(my)**

2 Czy _____ musiał pracować w niedzielę? **(ty)**

3 Dzieci _____ chodzić do szkoły koło domu.

4 Kurs _____ trwał miesiąc.

5 Czy _____ mogli przyjść na zebranie? **(wy)**

6 Od jutra _____ wstawać o piątej. **(ja)**

4.4 **Połącz początek i koniec zdania.**

Match the beginning and the end of the sentence.

1 Jeśli zdam egzamin, ... ☐

2 Jeśli będzie padać, ... ☐

3 Jeżeli dziecko będzie chore, ... ☐

4 Jeśli znajdę mieszkanie, ... ☐

5 Jeżeli nie zrozumiesz zadania, ... ☐

a) zostanę z nim w domu.

b) dostanę uprawnienia.

c) zapytaj nauczyciela.

d) wezmę parasol.

e) przeprowadzę się w maju.

4.5 **Napisz 4-5 zdań o swoich planach na najbliższy rok. Użyj czasu przyszłego i jednego zdania z jeśli.**

Write 4-5 sentences about your plans for the coming year. Use the future tense and one sentence with jeśli.

@ **Online:** Jednostka 10: Szukam pracy (e-learning ŚCKM, centrum.klaster.org.pl)

You can practise this topic in the ŚCKM e-learning course too.

ROZDZIAŁ 5 · CHAPTER 5

5 Szukam mieszkania

Gliwice, Zabrze czy Bytom?

Gramatyka w pigułce GRAMMAR

Tańszy, najtańszy. W urzędzie, na przystankach

Porównujemy rzeczy: **tani → tańszy → najtańszy**. Zwykle dodajemy **-szy** albo **-ejszy**: nowy → nowszy, ładny → ładniejszy.

*We compare things: **tani → tańszy → najtańszy**. Usually we add **-szy** or **-ejszy**: nowy → nowszy, ładny → ładniejszy.*

Kilka form jest nieregularnych: **dobry → lepszy, zły → gorszy, duży → większy, mały → mniejszy**.

*A few forms are irregular: **dobry → lepszy, zły → gorszy, duży → większy, mały → mniejszy**.*

Pytamy **gdzie?** i odpowiadamy miejscownikiem: **w urzędzie, na przystanku**. W liczbie mnogiej końcówka to prawie zawsze **-ach**: w sklepach, na przystankach.

*We ask **gdzie?** and answer with the locative: **w urzędzie, na przystanku**. In the plural the ending is almost always **-ach**: w sklepach, na przystankach.*

przymiotnik	stopień wyższy	stopień najwyższy
tani	tańszy	najtańszy
nowy	nowszy	najnowszy
ładny	ładniejszy	najładniejszy
dobry	lepszy	najlepszy
duży	większy	największy
mały	mniejszy	najmniejszy

kto? co?	gdzie? (lp)	gdzie? (lm)
urząd	w urzędzie	w urzędach
przystanek	na przystanku	na przystankach
sklep	w sklepie	w sklepach
ulica	na ulicy	na ulicach
miasto	w mieście	w miastach

Uwaga Porównujemy ze słowem „niż”: Gliwice są trochę większe niż Zabrze.

Słowa WORDS

miasto	city, town	**korek**	traffic jam
dzielnica	district	**zatłoczony**	crowded
centrum	centre, city centre	**spokojny**	quiet, calm
przystanek	stop (bus, tram)	**głośny**	noisy, loud
dworzec	station	**tani**	cheap
urząd miasta	town hall	**drogi**	expensive
poczta	post office	**wygodny**	comfortable, convenient
apteka	pharmacy	**blisko**	near, close
sklep spożywczy	grocery shop	**daleko**	far
centrum handlowe	shopping centre	**załatwić sprawę / załatwiać sprawy**	to get things done (errands, paperwork)
osiedle	housing estate	**przeprowadzić się / przeprowadzać się**	to move (house)
czynsz	rent	**lepszy / gorszy**	better / worse

Tekst READING

Szukamy mieszkania

ANDRIJ Iryno, gdzie lepiej mieszkać: w Gliwicach czy w Zabrzu?

IRYNA W Gliwicach mieszkania są zwykle droższe, ale mamy tam pracę.

ANDRIJ Kolega mówi, że w Zabrzu czynsz jest niższy. Mieszkanie na osiedlu przy parku kosztuje mniej niż w centrum Gliwic.

IRYNA A dojazd? Teraz jedziemy autobusem do pracy dwadzieścia minut. Z Zabrza droga jest dłuższa.

ANDRIJ Tak, ale autobusy na tym osiedlu są mniej zatłoczone.

IRYNA W Gliwicach wszystko załatwiamy w centrum: w urzędzie, na poczcie, w banku.

ANDRIJ W Zabrzu też są urzędy i sklepy. Dla mnie najważniejsza jest szkoła dla Sofii.

IRYNA Szkoła na tym osiedlu jest nowsza i większa niż nasza.

ANDRIJ To dobrze. W sobotę pojedziemy obejrzeć to mieszkanie.

IRYNA Dobrze. Zapytam też, czy możemy się tam przeprowadzić od marca.

Ćwiczenia EXERCISES

5.1 **Przeczytaj dialog. Prawda (P) czy fałsz (F)?**

Read the dialogue. True (P) or false (F)?

1 W Gliwicach mieszkania są tańsze niż w Zabrzu. ..... P F

2 Iryna i Andrij pracują w Gliwicach. ..... P F

3 Z Zabrza droga do pracy jest krótsza. ..... P F

4 Szkoła na osiedlu w Zabrzu jest nowsza. ..... P F

5 W sobotę pojadą obejrzeć mieszkanie. ..... P F

5.2 **Wpisz stopień wyższy albo najwyższy. W nawiasie jest podpowiedź.**

Write the comparative or the superlative. There is a hint in brackets.

PRZYKŁAD Ten sklep jest _____ (tani, wyższy) niż tamten. → **tańszy**

1 Czynsz w Zabrzu jest _____ **(niski, wyższy)** niż w Gliwicach.

2 Nowy autobus jest _____ **(wygodny, wyższy)** niż stary.

3 To jest _____ **(dobry, najwyższy)** apteka na osiedlu.

4 W centrum ruch jest _____ **(duży, wyższy)** niż na osiedlu.

5 Ta ulica jest _____ **(spokojny, najwyższy)** w całej dzielnicy.

6 Nowe mieszkanie jest _____ **(mały, wyższy)** niż stare.

5.3 **Wybierz właściwą formę.**

Choose the correct form.

1 Paczkę odbieram _____. **na poczta** **na poczcie** **w poczcie**

2 Czekam na tramwaj _____. **na przystanku** **w przystanku** **na przystanek**

3 Wniosek składam _____ miasta. **na urzędzie** **w urząd** **w urzędzie**

4 Lubię robić zakupy _____ handlowych. **w centrach** **w centrum** **na centrach**

5 Mieszkamy _____ Długiej. **w ulicy** **na ulicy** **na ulica**

6 W tych _____ jest dużo parków. **miasta** **mieście** **miastach**

5.4 **Gdzie to robisz? Połącz.**

Where do you do it? Match.

1	W aptece	☐	a) czekam na pociąg.
2	Na poczcie	☐	b) kupuję leki.
3	W banku	☐	c) rejestruję samochód.
4	Na dworcu	☐	d) otwieram konto.
5	W urzędzie miasta	☐	e) kupuję chleb i mleko.
6	W sklepie spożywczym	☐	f) wysyłam list.

5.5 **Napisz 4-5 zdań. Porównaj swoją dzielnicę albo swoje miasto z innym miejscem na Śląsku. Co jest tańsze, większe, lepsze? Gdzie załatwiasz sprawy: w..., na...?**

Write 4-5 sentences. Compare your district or your town with another place in Silesia. What is cheaper, bigger, better? Where do you sort things out: w..., na...?

@ **Online:** Jednostka 12: Wynajem mieszkania; Jednostka 7: Komunikacja miejska (e-learning ŚCKM, centrum.klaster.org.pl)

You can practise this topic in the ŚCKM e-learning course too.

POWTÓRKA · REVIEW

P1 Powtórka 1

Rozdziały 1-5

P1.1 Zmień zdanie na liczbę mnogą. Wpisz jedno słowo.

Change the sentence to the plural. Write one word.

PRZYKŁAD Ten kierowca jest miły. → **Ci kierowcy są _____. → mili**

1 Mój sąsiad jest rozmowny. → Moi sąsiedzi są _____.

2 Ten magazynier jest pracowity. → Ci _____ są pracowici.

3 Nowy brygadzista jest spokojny. → Nowi brygadziści są _____.

4 Ten lekarz jest cierpliwy. → Ci _____ są cierpliwi.

5 Mój kolega jest wesoły. → Moi koledzy są _____.

6 Nasz nauczyciel jest sympatyczny. → Nasi _____ są sympatyczni.

P1.2 Wybierz właściwe słowo.

Choose the correct word.

1 To jest koleżanka, _____ pomaga mi w pracy. **który** **która** **które**

2 Mieszkanie, _____ oglądaliśmy, jest w Zabrzu. **który** **którą** **które**

3 _____ kierowcy mają dziś wolne. **Każdy** **Wszyscy** **Wszystkie**

4 _____ pracownik dostaje grafik w piątek. **Każdy** **Wszyscy** **Każda**

5 Olena pracuje tak samo szybko _____ Nadia. **jak** **niż** **ale**

6 Nie piję kawy _____ herbaty. **ani** **ale** **a**

P1.3 Połącz datę z zapisem słownym.

Match the date with how it is written in words.

1 2.03 ..... ☐

2 3.02 ..... ☐

3 12.10 ..... ☐

4 21.07 ..... ☐

5 1.12 ..... ☐

6 w 2023 roku ..... ☐

a w dwa tysiące dwudziestym trzecim roku

b pierwszego grudnia

c trzeciego lutego

d drugiego marca

e dwudziestego pierwszego lipca

f dwunastego października

P1.4 **Wybierz właściwą formę czasownika.**

Choose the correct form of the verb.

1 Wczoraj Iryna _____ CV i od razu je wysłała. **pisała** **napisała**

2 W dzieciństwie Mykoła często _____ na rowerze. **jeździł** **pojechał**

3 Przez dwa lata _____ w Bytomiu. **mieszkałem** **zamieszkałem**

4 Jutro _____ do przedszkola i zapytam o grupę. **zadzwonię** **będę dzwonić**

5 Od września _____ się polskiego co tydzień. **nauczę** **będę uczyć**

6 Jeśli jutro _____ czas, przyjdę na zebranie. **miałem** **będę miał**

P1.5 **Wpisz właściwą formę słowa w nawiasie.**

Write the correct form of the word in brackets.

PRZYKŁAD Andrij mieszka w _____ (Knurów). → **Knurowie**

1 Pracuję w _____ **(Pyskowice)**.

2 W _____ **(nowe bloki)** są windy.

3 Spotykamy się na _____ **(rynek)** w Gliwicach.

4 Pokój w Bytomiu jest _____ **(tani)** niż w Gliwicach.

5 To mieszkanie jest _____ **(dobry)** niż tamto.

6 To jest _____ **(duży)** sklep w całym mieście.

Sprawdź się: czy już to umiesz?

- ☐ Umiem opisać ludzi z pracy w liczbie mnogiej: mili, pracowici.
- ☐ Umiem powiedzieć datę i opowiedzieć swój życiorys.
- ☐ Umiem wybrać formę czasownika: robić czy zrobić.
- ☐ Umiem powiedzieć, co ma każdy pracownik, a co mają wszyscy.
- ☐ Umiem mówić o planach i o tym, co zrobię, jeśli coś się stanie.
- ☐ Umiem porównać dwa mieszkania i powiedzieć, gdzie co jest.

ROZDZIAŁ 6 · CHAPTER 6

6 Awaria w mieszkaniu

Pralka, lodówka, administrator

Gramatyka w pigułce GRAMMAR

Pranie, gotowanie. Tu się płaci, trzeba, można

Od wielu czasowników tworzymy rzeczownik na **-anie** albo **-enie**: prać → pranie, suszyć → suszenie. Ten rzeczownik jest rodzaju nijakiego i odmienia się jak „mieszkanie".

*From many verbs we make a noun ending in **-anie** or **-enie**: prać → pranie, suszyć → suszenie. This noun is neuter and changes like „mieszkanie".*

Gdy nie mówimy, kto coś robi, używamy formy z **się** (Tu się płaci kartą) albo słów **można, trzeba, nie wolno** + bezokolicznik.

*When we do not say who does something, we use a form with **się** (Tu się płaci kartą) or the words **można, trzeba, nie wolno** + infinitive.*

W czasie przeszłym: **płaciło się**, **można było**, **trzeba było**, **nie wolno było**.

*In the past tense: **płaciło się**, **można było**, **trzeba było**, **nie wolno było**.*

czasownik	rzeczownik	przykład
prać	pranie	Pranie trwa godzinę.
gotować	gotowanie	Lubię gotowanie.
sprzątać	sprzątanie	Sprzątanie jest w sobotę.
zmywać	zmywanie	Zmywanie robi syn.
suszyć	suszenie	Suszenie trwa długo.

	teraz	wcześniej
się	Tu się płaci kartą.	Tu się płaciło gotówką.
można	Można prać w nocy.	Można było prać w nocy.
trzeba	Trzeba zapłacić za prąd.	Trzeba było zapłacić.
nie wolno	Nie wolno palić.	Nie wolno było palić.

Uwaga Niektóre czasowniki dają rzeczownik na -cie: myć → mycie, pić → picie.

Słowa WORDS

pralka	washing machine
lodówka	fridge
zmywarka	dishwasher
kuchenka	cooker, stove
piekarnik	oven
odkurzacz	vacuum cleaner
żelazko	iron
czajnik elektryczny	electric kettle
mikrofalówka	microwave
gniazdko	socket
pranie	laundry, washing
sprzątanie	cleaning
gotowanie	cooking
zepsuć się / psuć się	to break down
działać	to work (of a device)
naprawić / naprawiać	to repair, to fix
wymienić / wymieniać	to replace, to exchange
reklamacja	complaint (about a product)
paragon	receipt
gwarancja	warranty, guarantee
właściciel mieszkania	landlord, flat owner
rachunek za prąd	electricity bill
pralnia	laundry, laundrette
To nie działa.	It doesn't work.
Co się stało?	What happened?

Tekst READING

Pralka nie działa

IRYNA Dzień dobry, panie Marku. Tu Iryna z mieszkania przy ulicy Długiej. Mam problem z pralką.

PAN MAREK Dzień dobry. Co się stało?

IRYNA Pralka nie działa. Wczoraj zaczęłam pranie i po dziesięciu minutach wszystko stanęło. W środku jest woda.

PAN MAREK Pralka jest nowa, ma jeszcze gwarancję. Ma pani paragon? Był w szufladzie w kuchni.

IRYNA Tak, mam paragon. Co trzeba zrobić?

PAN MAREK Reklamację zwykle składa się w sklepie albo przez internet. Ja to załatwię. Serwis przyjedzie do pani, ale trzeba będzie być w domu.

IRYNA Dobrze. A gdzie mogę teraz prać? Mam dwoje dzieci, prania jest dużo.

PAN MAREK Na dole jest pralnia. Kiedyś płaciło się tam monetami, teraz płaci się kartą. Można prać do dwudziestej drugiej.

IRYNA Dziękuję. A czy wolno suszyć pranie na balkonie?

PAN MAREK Tak, można. Nie wolno tylko wieszać prania od strony ulicy.

Ćwiczenia EXERCISES

6.1 **Przeczytaj dialog. Prawda (P) czy fałsz (F)?**

Read the dialogue. True (P) or false (F)?

1 Pralka w mieszkaniu Iryny jest stara. (P) (F)

2 Pralka ma jeszcze gwarancję. (P) (F)

3 Iryna nie ma paragonu. (P) (F)

4 Reklamację załatwi pan Marek. (P) (F)

5 W pralni na dole płaci się teraz monetami. (P) (F)

6 Na balkonie można suszyć pranie. (P) (F)

6.2 **Wpisz rzeczownik od czasownika w nawiasie.**

Write the noun made from the verb in brackets.

PRZYKŁAD W sobotę jest _____ (sprzątać) całego mieszkania. → **sprzątanie**

1 W tej pralce _____ **(prać)** trwa dwie godziny.

2 Moja ulubiona praca w domu to _____ **(gotować)**.

3 Po kolacji _____ **(zmywać)** robi syn.

4 W zimie _____ **(suszyć)** prania trwa długo.

5 _____ **(prasować)** koszul zajmuje mi godzinę.

6 W tym bloku _____ **(palić)** na klatce jest zabronione.

6.3 **Wybierz właściwą formę.**

Choose the correct form.

1 W pralni na dole _____ kartą. **płaci się** **płacisz się** **płacą się**

2 Tu nie _____ palić. **wolno** **wolne** **wolny**

3 Wczoraj _____ było zadzwonić do serwisu. **trzeba** **trzeba się** **trzebało**

4 Kiedyś w tym sklepie _____ tylko gotówką. **płaciło się** **płaci się** **płacić się**

5 Czy _____ tu zaparkować? **można** **można się** **możemy się**

6 W poprzednim mieszkaniu nie _____ trzymać psa.

wolno było **wolno był** **wolno się było**

6.4 **Połącz sprzęt z czynnością.**

Match the appliance with the activity.

1 pralka	☐	a	prasowanie
2 odkurzacz	☐	b	mycie naczyń
3 czajnik	☐	c	pranie
4 zmywarka	☐	d	przechowywanie jedzenia
5 żelazko	☐	e	gotowanie wody
6 lodówka	☐	f	sprzątanie podłogi

6.5 **Napisz SMS do właściciela mieszkania (4-5 zdań): co się zepsuło, od kiedy nie działa, o co prosisz.**

Write a text message to your landlord (4-5 sentences): what has broken, since when it has not worked, what you are asking for.

Online: Jednostka 4: Reklamacja w sklepie; Jednostka 12: Wynajem mieszkania (e-learning ŚCKM, centrum.klaster.org.pl)

You can practise this topic in the ŚCKM e-learning course too.

ROZDZIAŁ 7 · CHAPTER 7

7 Zakupy i niedzielny obiad

Targ, sklep, przepis

Gramatyka w pigułce GRAMMAR

Ile? Dwa jajka, pięć jajek

Po liczbach **2, 3, 4** (także 22, 23, 24) rzeczownik stoi w mianowniku liczby mnogiej: **dwa jajka, trzy cebule, cztery pomidory**.

*After the numbers **2, 3, 4** (also 22, 23, 24) the noun is in the nominative plural: **dwa jajka, trzy cebule, cztery pomidory**.*

Po liczbach od **5** wzwyż (także 12-21) i po słowach **ile, dużo, mało, trochę, kilka** używamy dopełniacza: **pięć jajek, dużo cebuli, trochę soli**.

*After the numbers from **5** up (also 12-21) and after the words **ile, dużo, mało, trochę, kilka** we use the genitive: **pięć jajek, dużo cebuli, trochę soli**.*

Miary i opakowania też chcą dopełniacza: **kilo ziemniaków, litr mleka, kostka masła, szczypta soli**.

*Measures and packages also take the genitive: **kilo ziemniaków, litr mleka, kostka masła, szczypta soli**.*

W przepisie mówimy w trybie rozkazującym: **dodaj, pokrój, gotuj**. Z przeczeniem zwykle bierzemy formę niedokonaną: **nie dodawaj, nie krój**.

*In a recipe we use the imperative: **dodaj, pokrój, gotuj**. With a negative we usually take the imperfective form: **nie dodawaj, nie krój**.*

	2, 3, 4	5 i więcej
jajko	dwa jajka	pięć jajek
pomidor	trzy pomidory	sześć pomidorów
cebula	cztery cebule	pięć cebul
bułka	dwie bułki	siedem bułek
kilogram	dwa kilogramy	pięć kilogramów

Uwaga Po przeczeniu też jest dopełniacz: kupuję chleb, ale nie kupuję chleba.

Słowa WORDS

przepis	recipe	**garnek**	pot, saucepan
składnik	ingredient	**patelnia**	frying pan
jajko	egg	**kroić / pokroić**	to cut, to slice
mąka	flour	**gotować / ugotować**	to cook, to boil
cukier	sugar	**smażyć / usmażyć**	to fry
sól	salt	**piec / upiec**	to bake
masło	butter	**dodawać / dodać**	to add
ziemniak	potato	**kilogram (kilo)**	kilogram (kilo)
cebula	onion	**opakowanie**	package, pack
kapusta	cabbage	**szczypta soli**	a pinch of salt
kiełbasa	sausage	**paragon**	receipt
twaróg	cottage cheese (quark)	**promocja**	special offer, sale
śmietana	sour cream	**Smacznego!**	Enjoy your meal!

Tekst READING

Kluski na niedzielę

PANI EWA Iryno, w niedzielę robię obiad dla rodziny. Pomożesz mi zrobić kluski śląskie?

IRYNA Chętnie! Co musimy kupić?

PANI EWA Dwa kilo ziemniaków, jedno opakowanie mąki ziemniaczanej i trochę masła. Jajek nie potrzebujemy.

IRYNA A co będzie do klusek?

PANI EWA Rolada i sos. Mam już trzy cebule. Kupimy jeszcze pół kilo pieczarek i jedną czerwoną kapustę.

IRYNA Ile osób przyjdzie?

PANI EWA Sześć osób. Upiekę też ciasto, więc potrzebuję kilku jabłek.

IRYNA A jak się robi kluski?

PANI EWA Najpierw ugotuj ziemniaki i dobrze je ugnieć. Dodaj mąkę i szczyptę soli. Zrób małe kulki i w każdej zrób palcem dziurkę. Gotuj je kilka minut w osolonej wodzie. Tylko nie gotuj ich za długo!

IRYNA A po co ta dziurka?

PANI EWA Na sos! Tak jest najsmaczniej.

IRYNA Świetnie. W niedzielę przyjdę rano i pomogę.

Ćwiczenia EXERCISES

7.1 **Przeczytaj dialog. Prawda (P) czy fałsz (F)?**

Read the dialogue. True (P) or false (F)?

1 Pani Ewa robi obiad w sobotę. ..... P F

2 Do klusek nie potrzebują jajek. ..... P F

3 Pani Ewa ma już trzy cebule. ..... P F

4 Na obiad przyjdzie sześć osób. ..... P F

5 Kluski trzeba gotować bardzo długo. ..... P F

6 Dziurka w klusce jest na sos. ..... P F

7.2 **Wpisz właściwą formę słowa w nawiasie.**

Write the correct form of the word in brackets.

PRZYKŁAD Kupiłam pięć _____ (jajko). → **jajek**

1 Poproszę dwa _____ **(kilogram)** ziemniaków.

2 W lodówce mamy pięć _____ **(jogurt)**.

3 Potrzebuję trzy _____ **(cebula)**.

4 Na ciasto kupię sześć _____ **(jabłko)**.

5 Na stole stoją cztery _____ **(talerz)**.

6 W koszyku jest dziesięć _____ **(bułka)**.

7.3 **Wybierz właściwą formę.**

Choose the correct form.

1 Dodaj trochę _____. **sól** **soli** **solą**

2 W domu mamy dużo _____. **mleko** **mleka** **mlekiem**

3 Poproszę litr _____. **woda** **wody** **wodę**

4 W sklepie nie ma _____. **masło** **masła** **masłem**

5 Kupiłem kilo _____. **pomidory** **pomidorów** **pomidorami**

6 Ile _____ potrzebujesz? **jajka** **jajek** **jajkami**

7.4 **Zmień polecenie na przeczenie.**

Make the instruction negative.

PRZYKŁAD Kup mleko! → **Nie kupuj mleka!**

1 Dodaj cukru! →

_____

2 Kup chleb! →

_____

3 Gotuj długo! →

_____

4 Otwórz piekarnik! →

_____

5 Pokrój cebulę! →

_____

6 Weź masło! →

_____

7.5 **Napisz przepis na swoje ulubione danie (4-5 zdań). Użyj słów: dwa, pięć, kilo, trochę, dodaj, nie gotuj.**

Write a recipe for your favourite dish (4-5 sentences). Use the words: dwa, pięć, kilo, trochę, dodaj, nie gotuj.

_____

_____

_____

_____

@ **Online:** Jednostka 3: Zakupy w sklepie i na targu (e-learning ŚCKM, centrum.klaster.org.pl)

You can practise this topic in the ŚCKM e-learning course too.

ROZDZIAŁ 8 · CHAPTER 8

8 Rodzina i sąsiedzi

Kto komu pomaga

Gramatyka w pigułce GRAMMAR

Że czy żeby. Gdybym miał czas, pomógłbym sąsiadom

że podaje fakt: Wiem, **że** mama tęskni. **żeby** wyraża prośbę albo życzenie, a po nim stoi forma na -ł: Mama chce, **żebym przyjechała**.

że gives a fact: Wiem, że mama tęskni. żeby expresses a request or a wish, and after it comes the -ł form: Mama chce, żebym przyjechała.

Warunek nierealny: **gdyby** + forma na -ł, potem forma na -ł + **by**: **Gdybym miał** czas, **pomógłbym** ci. Końcówki są jak w „żeby": gdybym, gdybyś, gdybyśmy.

Unreal condition: gdyby + the -ł form, then the -ł form + by: Gdybym miał czas, pomógłbym ci. The endings are the same as in „żeby": gdybym, gdybyś, gdybyśmy.

Komu? to celownik: pomagać, ufać, dziękować **komu**. W liczbie mnogiej zawsze **-om**: sąsiadom, przyjaciołom. Się ma formę **sobie**: Pomagamy sobie. Ale: dzwonić **do kogo**, spotykać się **z kim**.

Komu? is the dative: pomagać, ufać, dziękować komu. In the plural it is always -om: sąsiadom, przyjaciołom. Się has the form sobie: Pomagamy sobie. But: dzwonić do kogo, spotykać się z kim.

osoba	żeby + -ł	gdyby + -ł	tryb warunkowy
ja	żebym pracował(a)	gdybym miał(a)	pomógłbym / pomogłabym
ty	żebyś pracował(a)	gdybyś miał(a)	pomógłbyś / pomogłabyś
on, ona	żeby pracował(a)	gdyby miał(a)	pomógłby / pomogłaby
my	żebyśmy pracowali	gdybyśmy mieli	pomoglibyśmy
oni	żeby pracowali	gdyby mieli	pomogliby

kto?	komu? (lp)	komu? (lm)
kolega	koledze	kolegom
sąsiadka	sąsiadce	sąsiadkom
brat	bratu	braciom
dziecko	dziecku	dzieciom
przyjaciel	przyjacielowi	przyjaciołom

Uwaga Po „żeby" i „gdyby" nie ma czasu teraźniejszego: nie „żeby on pracuje", tylko „żeby on pracował".

Słowa WORDS

rodzina	family	**klatka schodowa**	staircase, stairwell
rodzice	parents	**pomagać / pomóc**	to help
rodzeństwo	siblings	**prosić o pomoc**	to ask for help
teściowa	mother-in-law	**ufać / zaufać**	to trust
wnuk / wnuczka	grandson / granddaughter	**pożyczać / pożyczyć**	to lend, to borrow
tęsknić (za kimś)	to miss (someone)	**dziękować / podziękować**	to thank
opiekować się	to take care of, to look after	**życzliwy**	kind, friendly
odwiedzać / odwiedzić	to visit	**samotny**	lonely
zapraszać / zaprosić	to invite	**zaufanie**	trust
dzwonić / zadzwonić	to call, to phone	**polegać na kimś**	to rely on someone
rozmowa wideo	video call	**w razie potrzeby**	if needed, in case of need
sąsiad / sąsiadka	neighbour (male / female)	**gdyby**	if (hypothetical)

przyjaciel / przyjaciółka	friend (male / female)

Tekst READING

Na klatce schodowej

PANI EWA Dzień dobry, Oleno! Co się stało? Jesteś smutna.

OLENA Dzwoniła moja mama. Mówi, że bardzo tęskni za wnukami.

PANI EWA Rozumiem. Mieszka daleko?

OLENA Tak. Chce, żebym przyjechała z dziećmi na święta. Ale szef prosi, żebyśmy w grudniu pracowali więcej.

PANI EWA A gdyby mama przyjechała do was?

OLENA Mąż też mówi, żebym ją zaprosiła. Ale gdyby mama tu była, cały dzień siedziałaby sama.

PANI EWA Nie musiałaby! Mogłaby przychodzić do mnie na kawę. Ja też często jestem sama.

OLENA Dziękuję, pani Ewo! Pani zawsze nam pomaga.

PANI EWA Wy też pomagacie sąsiadom. Twój mąż naprawił mi pralkę, a dzieci noszą mi zakupy.

OLENA Sąsiedzi pomagają sobie. Gdyby pani czegoś potrzebowała, proszę do nas dzwonić.

PANI EWA Dobrze. A mama zna polski?

OLENA Trochę. Proszę ją, żeby uczyła się nowych słów. Córka chce, żeby babcia zobaczyła jej szkołę.

Ćwiczenia EXERCISES

8.1 **Przeczytaj dialog. Prawda (P) czy fałsz (F)?**

Read the dialogue. True (P) or false (F)?

1. Mama Oleny tęskni za wnukami. P F
2. Szef prosi, żeby w grudniu pracowali mniej. P F
3. Mąż Oleny chce, żeby Olena zaprosiła mamę. P F
4. Pani Ewa nigdy nie jest sama. P F
5. Mąż Oleny naprawił pani Ewie pralkę. P F
6. Mama Oleny w ogóle nie zna polskiego. P F

8.2 **Że, żeby czy gdyby? Wybierz.**

Że, żeby or gdyby? Choose.

1. Wiem, _____ sąsiadka często jest sama. **że** **żeby** **gdyby**
2. Mama prosi, _____ Olena częściej dzwoniła. **że** **żeby** **gdyby**
3. Zadzwoniłbym do sąsiada, _____ potrzebował pomocy. **że** **żeby** **gdyby**
4. Myślę, _____ pani Ewa jest bardzo życzliwa. **że** **żeby** **gdyby**
5. Dzieci chcą, _____ babcia zobaczyła ich szkołę. **że** **żeby** **gdyby**
6. Co byś zrobił, _____ sąsiedzi byli głośni w nocy? **że** **żeby** **gdyby**

8.3 **Przekształć zdanie. Wpisz jedno słowo we właściwej formie.**

Change the sentence. Write one word in the correct form.

PRZYKŁAD Szef do Andrija: „Zadzwoń!” → **Szef prosi, żeby Andrij _____.** → **zadzwonił**

1 Mama do Oleny: „Przyjedź!” → Mama chce, żeby Olena _____.

2 Olena do męża: „Kup chleb!” → Olena prosi, żeby mąż _____ chleb.

3 Szef do pracowników: „Przyjdźcie wcześniej!” → Szef prosi, żeby pracownicy _____ wcześniej.

4 Nie mam czasu, więc nie pomagam. → Gdybym _____ czas, pomógłbym ci.

5 Pani Ewa nie ma samochodu. → Gdyby go miała, _____ **(odwiedzać)** córkę częściej.

6 Sąsiedzi nie potrzebują pomocy. → Gdyby sąsiedzi _____ pomocy, pomoglibyśmy im.

8.4 **Komu? Wpisz formę celownika.**

Komu? Write the dative form.

PRZYKŁAD Pomagam _____ (kolega). → **koledze**

1 Olena pomaga _____ **(sąsiadka)** nosić zakupy.

2 Dmytro ufa _____ **(przyjaciele)** z pracy.

3 Dzieci kupiły kwiaty _____ **(babcia)**.

4 Wieczorem czytam _____ **(dzieci)** bajkę.

5 Pożyczam wiertarkę _____ **(sąsiedzi)**.

6 Dziękuję _____ **(brat)** za pomoc.

8.5 **Napisz 4-5 zdań o swojej rodzinie albo sąsiadach. Czego chcą Twoi bliscy? Komu pomagasz? Co byś zrobił(a), gdyby sąsiad potrzebował pomocy? Użyj „że”, „żeby” i „gdyby”.**

Write 4-5 sentences about your family or your neighbours. What do your loved ones want? Who do you help? What would you do if a neighbour needed help? Use „że”, „żeby” and „gdyby”.

Online: Jednostka 2: Moja rodzina i mój dom (e-learning ŚCKM, centrum.klaster.org.pl)
You can practise this topic in the ŚCKM e-learning course too.

ROZDZIAŁ 9 · CHAPTER 9

9 U lekarza i w aptece

Co mi dolega?

Gramatyka w pigułce GRAMMAR

Weź, nie bierz. Mnie, mi, go, mu

Tryb rozkazujący to rada, prośba albo polecenie. Tworzymy go od formy „oni": **piją → pij**, **zadzwonią → zadzwoń**. Dla „wy" dodajemy **-cie**: pijcie.

*The imperative is advice, a request or an instruction. We make it from the „oni" form: **piją → pij**, **zadzwonią → zadzwoń**. For „wy" we add **-cie**: pijcie.*

Grzecznie do pana albo pani: **proszę** + bezokolicznik (Proszę usiąść) albo **niech pan / pani** + forma „on" (Niech pani odpocznie).

*Politely to a man or a woman (pan, pani): **proszę** + infinitive (Proszę usiąść) or **niech pan / pani** + the „on" form (Niech pani odpocznie).*

Z przeczeniem zwykle używamy aspektu niedokonanego: **weź** tabletkę, ale **nie bierz** tabletki.

*With a negative we usually use the imperfective aspect: **weź** tabletkę, but **nie bierz** tabletki.*

bezokolicznik	ty	wy	przeczenie (ty)
wziąć / brać	weź	weźcie	nie bierz
pić	pij	pijcie	nie pij
zadzwonić / dzwonić	zadzwoń	zadzwońcie	nie dzwoń
jeść	jedz	jedzcie	nie jedz
iść	idź	idźcie	nie idź

kto?	kogo? (biernik)	komu? (celownik)
ja	mnie	mi
ty	cię	ci
on	go	mu
ona	ją	jej
my	nas	nam
oni	ich	im

Uwaga Po przyimku mówimy: dla niego, do niej, u nich.

Słowa WORDS

samopoczucie	how you feel, well-being
Jak się pan czuje?	How are you feeling? (formal, to a man)
Źle się czuję.	I feel unwell.
boleć	to hurt, to ache
Boli mnie głowa.	I have a headache.
Co pani dolega?	What's wrong with you? (formal, to a woman)
gorączka	fever, temperature
kaszel	cough
katar	runny nose
ból gardła	sore throat
przeziębienie	cold
grypa	flu
tabletka	tablet, pill
syrop	syrup
recepta	prescription
ulotka	leaflet (medicine)
przychodnia	clinic, health centre
rejestracja	reception (at a clinic)
zwolnienie lekarskie	sick leave
zapisać się do lekarza	to make a doctor's appointment
zmierzyć temperaturę	to take your temperature
odpocząć / odpoczywać	to rest
wyzdrowieć / zdrowieć	to recover, to get well
Szybkiego powrotu do zdrowia!	Get well soon!

Tekst READING

U lekarza rodzinnego

LEKARKA Dzień dobry. Proszę usiąść. Co pani dolega?

TETIANA Od wczoraj źle się czuję. Boli mnie gardło i głowa.

LEKARKA Ma pani gorączkę?

TETIANA Rano miałam trzydzieści osiem stopni.

LEKARKA Proszę głęboko oddychać... Dobrze. To przeziębienie, nie grypa. Dam pani receptę na syrop.

TETIANA A tabletki od bólu głowy? Mogę je brać?

LEKARKA Tak, ale tylko tak, jak jest napisane w ulotce. Niech pani pije dużo wody i dużo odpoczywa.

TETIANA Jutro mam zmianę w pracy. Co mam zrobić?

LEKARKA Proszę nie iść jutro do pracy. Wystawię pani zwolnienie na trzy dni. Proszę powiedzieć o tym szefowi.

TETIANA Dziękuję. Mój syn też kaszle. Mogę go zapisać?

LEKARKA Oczywiście. Proszę zadzwonić do rejestracji. I proszę nie dawać mu swoich tabletek, dzieci często biorą inne leki.

Ćwiczenia EXERCISES

9.1 **Przeczytaj dialog. Odpowiedz krótko.**
Read the dialogue. Answer briefly.

1 Co boli Tetianę?

2 Ile stopni miała rano?

3 Co jej jest: grypa czy przeziębienie?

4 Na ile dni dostaje zwolnienie?

5 Kto jeszcze w rodzinie kaszle?

9.2 **Wpisz tryb rozkazujący (ty).**
Write the imperative (ty).

PRZYKŁAD _____ (pić) dużo wody! → **Pij**

1 _____ **(zadzwonić)** do przychodni rano!

2 _____ **(wziąć)** tę tabletkę po jedzeniu.

3 Nie _____ **(jeść)** dziś nic tłustego.

4 _____ **(iść)** do lekarza, jeśli gorączka nie spada.

5 Nie _____ **(brać)** tabletek kolegi.

6 _____ **(zmierzyć)** temperaturę wieczorem.

9.3 **Zamień na przeczenie.**

Make it negative.

PRZYKŁAD Weź tabletkę. → **Nie bierz tabletki.**

1 Zadzwoń do szefa. →

2 Idź dziś do pracy. →

3 Kup ten syrop. →

4 Otwórz okno. →

5 Wypij zimną wodę. →

9.4 **Wybierz właściwy zaimek. W nawiasie jest osoba.**

Choose the correct pronoun. The person is in brackets.

1 Lekarz zbadał _____ wczoraj. **(ja)** **mnie** **mi** **mną**

2 Daj _____ syrop. **(on)** **mu** **go** **jego**

3 Zapisałam _____ do lekarza. **(ona)** **ją** **jej** **nią**

4 Pielęgniarka dała _____ receptę. **(my)** **nam** **nas** **nami**

5 Szef odwiedził _____ w szpitalu. **(oni)** **ich** **im** **nimi**

6 Kupię _____ syrop w aptece. **(ty)** **ci** **cię** **tobą**

9.5 **Twoja koleżanka jest przeziębiona. Napisz jej 4-5 rad w trybie rozkazującym.**

Your friend has a cold. Write her 4-5 pieces of advice in the imperative.

@ **Online:** Jednostka 5: W przychodni: rejestracja i wizyta; Jednostka 6: W aptece (e-learning ŚCKM, centrum.klaster.org.pl)

You can practise this topic in the ŚCKM e-learning course too.

ROZDZIAŁ 10 · CHAPTER 10

10 Telefon w serwisie

Naprawa i odbiór

Gramatyka w pigułce GRAMMAR

Naprawiony, wysłany. Telefon został naprawiony

Imiesłów bierny opisuje rzecz, z którą ktoś coś zrobił: **naprawić → naprawiony**, **zepsuć → zepsuty**. Odmienia się jak przymiotnik: naprawiony telefon, naprawiona ładowarka, naprawione słuchawki.

*The passive participle describes a thing that someone has done something to: **naprawić → naprawiony**, **zepsuć → zepsuty**. It changes like an adjective: naprawiony telefon, naprawiona ładowarka, naprawione słuchawki.*

Strona bierna to **być / zostać** + imiesłów. „Telefon jest naprawiany” znaczy: naprawa trwa teraz. „Telefon został naprawiony” znaczy: naprawa jest skończona.

*The passive voice is **być / zostać** + participle. „Telefon jest naprawiany” means: the repair is going on now. „Telefon został naprawiony” means: the repair is finished.*

Kto to zrobił? **przez** + biernik: Ekran został wymieniony przez serwis.

*Who did it? **przez** + accusative: Ekran został wymieniony przez serwis.*

czasownik	on	ona	ono
naprawić	naprawiony	naprawiona	naprawione
zepsuć	zepsuty	zepsuta	zepsute
wysłać	wysłany	wysłana	wysłane
wymienić	wymieniony	wymieniona	wymienione
otworzyć	otwarty	otwarta	otwarte

	teraz (trwa)	skończone
telefon	jest naprawiany	został naprawiony
paczka	jest wysyłana	została wysłana
dane	są kopiowane	zostały skopiowane

Uwaga Po „został” stoi imiesłów od czasownika dokonanego: został naprawiony, nie „został naprawiany”.

Słowa WORDS

telefon komórkowy	mobile phone	**wyłączyć / wyłączać**	to turn off, to switch off
ekran	screen	**pęknięty**	cracked
bateria	battery	**zepsuty**	broken
ładowarka	charger	**serwis**	repair shop, service centre
słuchawki	headphones	**naprawa**	repair
aplikacja	app	**wymiana**	replacement
hasło	password	**zgłoszenie**	request, report
konto	account	**kopia zapasowa**	backup
pobrać / pobierać	to download	**złożyć reklamację**	to make a complaint (about a product)
zainstalować / instalować	to install	**zadowolony / niezadowolony**	satisfied / dissatisfied
zaktualizować / aktualizować	to update	**Ile to potrwa?**	How long will it take?
włączyć / włączać	to turn on, to switch on	**Telefon się nie ładuje.**	The phone isn't charging.

Tekst READING

W serwisie

ANDRIJ Dzień dobry. Odbieram telefon. Oddałem go w zeszłą środę. Numer zgłoszenia: 2418.

PRACOWNICA Dzień dobry. Chwileczkę... Tak, telefon jest gotowy. Ekran został wymieniony w poniedziałek.

ANDRIJ A bateria? Telefon się nie ładował.

PRACOWNICA Bateria też została wymieniona. Teraz telefon ładuje się szybko.

ANDRIJ Świetnie. A moje zdjęcia? Nie zostały skasowane?

PRACOWNICA Nie. Przed naprawą została zrobiona kopia zapasowa. Wszystkie dane są na telefonie, a aplikacje zostały zaktualizowane.

ANDRIJ Dziękuję. Ile płacę? Mogę zapłacić kartą?

PRACOWNICA Wymiana ekranu jest płatna, bo ekran był pęknięty. Bateria była na gwarancji, więc za nią pan nie płaci. Razem dwieście czterdzieści złotych. Kartą też można.

ANDRIJ Dobrze. A ładowarka? Zostawiłem ją tutaj.

PRACOWNICA Jest w pudełku razem z telefonem. Proszę sprawdzić, czy wszystko działa.

ANDRIJ Działa. Jestem bardzo zadowolony. Do widzenia!

Ćwiczenia EXERCISES

10.1 **Przeczytaj dialog. Prawda (P) czy fałsz (F)?**

Read the dialogue. True (P) or false (F)?

1 Andrij odbiera telefon z serwisu. ..... P F

2 Ekran został wymieniony w piątek. ..... P F

3 Zdjęcia Andrija zostały skasowane. ..... P F

4 Za baterię Andrij nie płaci. ..... P F

5 Ładowarka została w domu. ..... P F

6 Andrij jest zadowolony z naprawy. ..... P F

10.2 **Wpisz imiesłów w dobrej formie.**

Write the participle in the correct form.

PRZYKŁAD Ten laptop jest już _____ (naprawić). → **naprawiony**

1 Ta ładowarka jest _____ **(zepsuć)**.

2 Okno w biurze jest _____ **(otworzyć)**.

3 Paczka jest już _____ **(wysłać)**.

4 Ekran jest _____ **(wymienić)**.

5 Słuchawki są _____ **(naprawić)**.

6 Drzwi do serwisu są _____ **(zamknąć)**.

10.3 **Wybierz właściwą formę.**

Choose the correct form.

1 Telefon _____ naprawiany. Proszę przyjść jutro. **jest** **został** **zostały**

2 Wczoraj ekran _____ wymieniony. **został** **jest** **była**

3 Aplikacja _____ zaktualizowana w nocy. **została** **został** **zostało**

4 Zdjęcia _____ skopiowane na dysk. **zostały** **został** **zostało**

5 Ten program _____ zainstalowany rok temu. **został** **zostały** **jest**

6 Teraz pana dane _____ kopiowane. Proszę czekać. **są** **zostały** **został**

10.4 **Zamień na stronę bierną (został, została, zostało, zostały).**

Change to the passive voice (został, została, zostało, zostały).

PRZYKŁAD Serwis naprawił telefon. → **Telefon został naprawiony.**

1 Serwis wymienił baterię. → Bateria _____.

2 Firma wysłała paczkę. → Paczka _____.

3 Szef otworzył biuro. → Biuro _____.

4 Pracownik skopiował pliki. → Pliki _____.

5 Kierownik zamknął sklep. → Sklep _____.

6 Technik zainstalował aplikację. → Aplikacja _____.

10.5 **Napisz krótką skargę do sklepu internetowego (4-5 zdań): co kupiłeś albo kupiłaś, co jest zepsute, czego oczekujesz.**

Write a short complaint to an online shop (4-5 sentences): what you bought (kupiłeś or kupiłaś), what is broken, what you expect.

@ **Online:** Jednostka 4: Reklamacja w sklepie (e-learning ŚCKM, centrum.klaster.org.pl)

You can practise this topic in the ŚCKM e-learning course too.

POWTÓRKA · REVIEW

P2 Powtórka 2

Rozdziały 6-10

P2.1 Ile? Wpisz właściwą formę słowa w nawiasie.

Ile? Write the correct form of the word in brackets.

PRZYKŁAD Kupiłam trzy _____ (bułka). → **bułki**

1 Do zupy potrzebuję pięć _____ **(ziemniak)**.

2 Proszę dwa _____ **(jogurt)**.

3 W lodówce jest mało _____ **(mleko)**.

4 Dodaj trochę _____ **(cukier)**.

5 Kupiłem sześć _____ **(jajko)**.

6 Na targu jest dużo _____ **(truskawka)**.

P2.2 Wybierz właściwe słowo.

Choose the correct word.

1 Mama chce, _____ Andrij zadzwonił w niedzielę. **że** **żeby**

2 Sąsiadka mówi, _____ winda znowu nie działa. **że** **żeby**

3 Gdybym miała wolne, _____ do mamy. **pojechałabym** **pojadę** **pojechałam**

4 Dmytro często pomaga _____. **sąsiadce** **sąsiadkę** **sąsiadki**

5 Tetiana jest chora. Lekarka dała _____ syrop. **ją** **jej** **nią**

6 Tu _____ płaci przy kasie. **się** **można** **trzeba**

P2.3 Co mam zrobić? Połącz problem z radą.

What should I do? Match the problem with the advice.

1 Pralka cieknie. ..... ☐

2 Telefon się nie ładuje. ..... ☐

3 Lodówka jest pusta. ..... ☐

4 Nie mogę spać w nocy. ..... ☐

5 Mam receptę od lekarza. ..... ☐

6 Mam wysoką gorączkę. ..... ☐

a Nie pij kawy wieczorem.

b Zostań w łóżku i odpocznij.

c Zadzwoń do administratora.

d Idź z nią do apteki.

e Sprawdź ładowarkę.

f Zrób zakupy na targu.

P2.4 **Zmień zdanie jak w przykładzie. Wpisz jedno słowo.**

Change the sentence as in the example. Write one word.

PRZYKŁAD Ktoś zepsuł drzwi. → **Drzwi są _____. → zepsute**

1 Administrator naprawił windę. → Winda jest już _____.

2 Kurier dostarczył paczki. → Paczki zostały _____.

3 Dmytro pomalował kuchnię. → Kuchnia jest _____.

4 Pan Marek wymienił żarówkę. → Żarówka została _____.

5 Pani Ewa zamknęła sklep. → Sklep jest _____.

6 Andrij zaktualizował aplikację. → Aplikacja została _____.

P2.5 **Wpisz właściwą formę słowa w nawiasie.**

Write the correct form of the word in brackets.

PRZYKŁAD Pomagam _____ (babcia) w ogrodzie. → **babci**

1 Dziękuję _____ **(pani Ewa)** za przepis.

2 Kasia pożyczyła _____ **(sąsiad)** wiertarkę.

3 Dzieci kupiły _____ **(ona)** kwiaty.

4 Dzwonię do _____ **(oni)** w niedzielę.

5 _____ **(gotować)** zajmuje mi godzinę.

6 W sobotę mam duże _____ **(sprzątać)**.

Sprawdź się: czy już to umiesz?

- ☐ Umiem opisać awarię w domu i powiedzieć, co trzeba naprawić.
- ☐ Umiem kupić jedzenie na targu: pięć jajek, trochę sera.
- ☐ Umiem powiedzieć, co ktoś mówi i czego ode mnie chce.
- ☐ Umiem powiedzieć, komu pomagam, i mówić o sytuacjach z „gdyby”.
- ☐ Umiem zrozumieć rady lekarza: weź, nie bierz, odpocznij.
- ☐ Umiem zapytać w serwisie, czy telefon jest już naprawiony.

ROZDZIAŁ 11 · CHAPTER 11

11 Sprawy przez internet

Urząd, bank, paczka

Gramatyka w pigułce GRAMMAR

Po co? Żeby… Jaki? Który…

Cel pokazujemy słowem **żeby** (w tekstach urzędowych częściej **aby**). Gdy osoba jest ta sama, po żeby stoi bezokolicznik: **Loguję się, żeby zrobić przelew.**

*We show a purpose with the word **żeby** (in official texts more often **aby**). When the person is the same, after żeby comes the infinitive: **Loguję się, żeby zrobić przelew.***

Gdy osoba jest inna, używamy formy jak w czasie przeszłym: **Szef chce, żeby Nadia zadzwoniła. Proszę, żebyś wysłał skan.**

*When the person is different, we use a form like the past tense: **Szef chce, żeby Nadia zadzwoniła. Proszę, żebyś wysłał skan.***

Słowo **który, która, które** łączy dwa zdania o tej samej osobie albo rzeczy. Odmienia się jak przymiotnik: **formularz, który wypełniam; wiadomość, którą dostałam**.

*The word **który, która, które** joins two sentences about the same person or thing. It changes like an adjective: **formularz, który wypełniam; wiadomość, którą dostałam**.*

osoba	żeby + forma
ja	żebym wysłał / wysłała
ty	żebyś wysłał / wysłała
on / ona	żeby wysłał / wysłała
my	żebyśmy wysłali / wysłały
oni / one	żeby wysłali / wysłały

pytanie	on	ona	one (lm)
kto? co?	który	która	które
kogo? co?	który / którego	którą	które
komu? czemu?	któremu	której	którym
o kim? o czym?	o którym	o której	o których

Uwaga Przed żeby i który w środku zdania stawiamy przecinek.

Słowa WORDS

strona internetowa	website	**płatność**	payment
aplikacja	app	**zamawiać / zamówić**	to order
konto (w banku)	(bank) account	**paczka**	parcel
logować się / zalogować się	to log in	**kurier**	courier
hasło	password	**paczkomat**	parcel locker
wniosek	application (form)	**wiadomość**	message
formularz	form	**pobierać / pobrać**	to download
wypełniać / wypełnić	to fill in	**kod**	code
wysyłać / wysłać	to send	**potwierdzenie**	confirmation
załącznik	attachment	**profil zaufany**	Trusted Profile (Polish e-ID for online services)
skan	scan	**bezpieczny**	safe, secure
przelew	bank transfer	**oszustwo**	fraud, scam

Tekst READING

Wniosek przez internet

NADIA Kasiu, możesz mi pomóc? Muszę wysłać wniosek do urzędu przez internet.

KASIA Jasne. Masz konto na stronie, na której składa się wnioski?

NADIA Nie mam. Co muszę zrobić, żeby je założyć?

KASIA Wpisz e-mail i wymyśl dobre hasło. Zapisz je w miejscu, które jest bezpieczne.

NADIA Przyszedł SMS z kodem. Co to jest?

KASIA To kod, który potwierdza konto. Wpisz go tutaj i nikomu go nie podawaj.

NADIA Dobrze, już mam konto. A gdzie jest formularz?

KASIA Kliknij tutaj, żeby go otworzyć. Wypełnij wszystkie pola, które mają gwiazdkę.

NADIA Muszę jeszcze dodać umowę o pracę, która leży w szufladzie.

KASIA To zrób zdjęcie telefonem. Aplikacja, którą masz, zrobi z niego plik PDF.

NADIA Gotowe. Wysyłam!

KASIA Poczekaj. Sprawdź jeszcze raz dane, żeby nie było błędu. I zapisz potwierdzenie, które przyjdzie na e-mail.

NADIA Dziękuję! Jesteś osobą, która zawsze mi pomaga.

Ćwiczenia EXERCISES

11.1 **Przeczytaj dialog. Prawda (P) czy fałsz (F)?**

Read the dialogue. True (P) or false (F)?

1 Nadia ma już konto na stronie urzędu. P F

2 Kasia radzi zapisać hasło w bezpiecznym miejscu. P F

3 Pola z gwiazdką trzeba wypełnić. P F

4 Umowa Nadii jest w komputerze. P F

5 Aplikacja zrobi plik PDF ze zdjęcia. P F

6 Potwierdzenie przyjdzie SMS-em. P F

11.2 **Wybierz właściwą formę słowa który.**

Choose the correct form of the word który.

1 To jest paczkomat, _____ jest najbliżej. który | która | które

2 Gdzie jest wiadomość, _____ dostałam rano? który | którą | które

3 Znasz kolegę, _____ pracuje w banku? który | którego | którym

4 To są dokumenty, _____ muszę wysłać. które | którzy | która

5 Mam aplikację, w _____ kupuję bilety. której | którą | która

6 To jest pan, _____ dałam skan. któremu | który | którego

11.3 Wpisz właściwą formę czasownika po żeby.

Write the correct form of the verb after żeby.

PRZYKŁAD Szef prosi, żeby Olena _____ (przyjść) wcześniej. → **przyszła**

1 Zadzwoniłam do banku, żeby _____ **(zapytać)** o przelew.

2 Kliknij tutaj, żeby _____ **(pobrać)** plik.

3 Szef prosi, żeby Nadia _____ **(wysłać)** skan umowy.

4 Mama chce, żeby Andrij _____ **(zainstalować)** aplikację.

5 Zapisuję hasło, żeby go nie _____ **(zapomnieć)**.

6 Kurier dzwoni, żeby klienci _____ **(odebrać)** paczki.

11.4 Połącz części zdań.

Match the parts of the sentences.

1 Loguję się do banku, ...	☐	a żeby kupować bilety na tramwaj.
2 Idę do paczkomatu, ...	☐	b żeby dodać skan do wniosku.
3 Pobieram aplikację przewoźnika, ...	☐	c żeby zrobić przelew.
4 Robię zdjęcie dokumentu, ...	☐	d żeby odebrać paczkę.
5 Sprawdzam e-mail, ...	☐	e żeby przeczytać potwierdzenie z urzędu.

11.5 Napisz 4-5 zdań: Co załatwiasz przez internet? Użyj słów żeby i który.

Write 4-5 sentences: What do you do online? Use the words żeby and który.

_____

_____

_____

_____

@ **Online:** Jednostka 9: W urzędzie (e-learning ŚCKM, centrum.klaster.org.pl)
You can practise this topic in the ŚCKM e-learning course too.

ROZDZIAŁ 12 · CHAPTER 12

12 Weekend na Śląsku

Jak dojechać i gdzie to jest

Gramatyka w pigułce GRAMMAR

Szybciej, najszybciej. Przed dworcem, obok kopalni

Przysłówek mówi, **jak** coś robimy: jedziemy **szybko**, mieszkamy **blisko**. Stopień wyższy ma zwykle końcówkę **-ej**: szybko → **szybciej**. Stopień najwyższy dostaje jeszcze **naj-**: **najszybciej**.

*An adverb tells us **jak** (how) we do something: jedziemy **szybko**, mieszkamy **blisko**. The comparative usually ends in **-ej**: szybko → **szybciej**. The superlative also gets **naj-**: **najszybciej**.*

Kilka form jest nieregularnych: **dobrze → lepiej, źle → gorzej, dużo → więcej, mało → mniej**.

*A few forms are irregular: **dobrze → lepiej, źle → gorzej, dużo → więcej, mało → mniej**.*

Po przyimku miejsca rzeczownik zmienia formę. **w, na** + miejscownik: w parku. **nad, pod, przed, za, między** + narzędnik: przed dworcem. **obok, koło, naprzeciwko, u** + dopełniacz: obok kopalni, u cioci.

*After a preposition of place the noun changes its form. **w, na** + locative: w parku. **nad, pod, przed, za, między** + instrumental: przed dworcem. **obok, koło, naprzeciwko, u** + genitive: obok kopalni, u cioci.*

przysłówek	stopień wyższy	stopień najwyższy
szybko	szybciej	najszybciej
tanio	taniej	najtaniej
blisko	bliżej	najbliżej
dobrze	lepiej	najlepiej
dużo	więcej	najwięcej

przyimek	przypadek	przykład
w, na	miejscownik	w parku, na peronie
nad, pod	narzędnik	nad jeziorem, pod ziemią
przed, za	narzędnik	przed dworcem, za parkiem
między	narzędnik	między sklepem a apteką
obok, koło, naprzeciwko, u	dopełniacz	obok kopalni, u cioci

Uwaga Pytanie „dokąd?” zmienia formę: jestem nad jeziorem, ale jadę nad jezioro.

Słowa WORDS

wycieczka	trip, excursion	**jezioro**	lake
dworzec	station	**las**	forest
przystanek	stop (bus, tram)	**łąka**	meadow
peron	platform	**most**	bridge
rozkład jazdy	timetable	**świeże powietrze**	fresh air
przesiadać się / przesiąść się	to change (trains, buses)	**wypoczywać / wypocząć**	to rest, to relax
korek	traffic jam	**skręcić w lewo**	to turn left
pieszo	on foot	**iść prosto**	to go straight on
zabytek	historic site, monument	**Jak dojść do...?**	How do I get to...?
kopalnia	mine	**Czy to daleko stąd?**	Is it far from here?
muzeum	museum	**obok**	next to, nearby
przewodnik	guide	**naprzeciwko**	opposite
zwiedzać / zwiedzić	to visit, to see the sights		

Tekst READING

Sobota w Zabrzu

W sobotę Tetiana i Nadia jadą z dziećmi na wycieczkę do Zabrza. Mąż Tetiany chce jechać samochodem, ale Nadia woli pociąg. Według niej pociągiem jest szybciej i spokojniej, bo w sobotę na drodze często są korki.

Z dworca idą pieszo. Zabytkowa kopalnia jest niedaleko, za parkiem. Kasa jest obok wejścia. Pod ziemią jest chłodno i ciemno, ale przewodnik opowiada bardzo ciekawie. Nadia uważa, że kopalnię najlepiej zwiedzać z przewodnikiem.

Potem jedzą obiad w restauracji naprzeciwko muzeum. Między restauracją a muzeum jest mały skwer z ławkami. Dzieci chcą jeszcze iść nad jezioro, ale to dalej niż dworzec, a jest już późno, więc wszyscy wracają na dworzec.

Wieczorem są w Gliwicach. Dzieci są zmęczone, ale szczęśliwe. Tetiana mówi: „Następnym razem wyjedziemy wcześniej i zostaniemy dłużej".

Ćwiczenia EXERCISES

12.1 **Przeczytaj tekst. Prawda (P) czy fałsz (F)?**

Read the text. True (P) or false (F)?

1 Nadia chce jechać do Zabrza samochodem. P F

2 Według Nadii pociągiem jest szybciej. P F

3 Kopalnia jest za parkiem. P F

4 Kasa jest naprzeciwko wejścia. P F

5 Dzieci idą nad jezioro. P F

6 Tetiana chce następnym razem wyjechać wcześniej. P F

12.2 **Wpisz stopień wyższy przysłówka.**

Write the comparative of the adverb.

PRZYKŁAD Pociąg jedzie _____ (szybko) niż autobus. → **szybciej**

1 Na łące jest _____ **(cicho)** niż na rynku.

2 Do kopalni mamy _____ **(blisko)** niż do jeziora.

3 W sobotę wstajemy _____ **(wcześnie)** niż w niedzielę.

4 Dzieci czują się dziś _____ **(dobrze)** niż wczoraj.

5 Na wycieczce jemy _____ **(dużo)** niż w domu.

6 Przewodnik mówi _____ **(wolno)** niż moja koleżanka.

12.3 **Wybierz właściwy przyimek. Patrz na formę rzeczownika.**

Choose the correct preposition. Look at the form of the noun.

1 Czekamy na was _____ dworcem. **przed** **obok** **w**

2 Kasa jest _____ wejścia. **obok** **za** **na**

3 Stoimy _____ peronie i czekamy na pociąg. **na** **przed** **koło**

4 W weekend nocujemy _____ cioci w Bytomiu. **u** **w** **nad**

5 Ławka stoi _____ restauracją a muzeum. **między** **obok** **naprzeciwko**

6 Wieczorem siedzimy _____ jeziorem. **nad** **koło** **w**

12.4 **Napisz to samo przysłówkiem w stopniu najwyższym.**

Say the same thing with the superlative of the adverb.

PRZYKŁAD Pociąg jest najszybszy. Pociągiem jedziemy _____. → **najszybciej**

1 Autobus jest najtańszy. Autobusem jedziemy _____.

2 Działka jest najbliższa. Na działkę mamy _____.

3 Las jest najcichszy. W lesie jest _____.

4 Jezioro jest najdalsze. Nad jezioro mamy _____.

5 Ten przewodnik jest najlepszy. On opowiada _____.

12.5 **Napisz 4-5 zdań: jak dojechać z Twojego domu na dworzec albo przystanek? Co jest po drodze? Użyj słów: szybciej, bliżej, obok, za, naprzeciwko.**

Write 4-5 sentences: how do you get from your home to the station or the bus stop? What is on the way? Use the words: szybciej, bliżej, obok, za, naprzeciwko.

@ **Online:** Jednostka 7: Komunikacja miejska i jednostka 8: Podróż pociągiem (e-learning ŚCKM, centrum.klaster.org.pl)

You can practise this topic in the ŚCKM e-learning course too.

ROZDZIAŁ 13 · CHAPTER 13

13 Grudzień w pracy i w domu

Grafik, życzenia, dni wolne

Gramatyka w pigułce GRAMMAR

Kiedy? Zanim? Gdzie? Zdania złożone

Zdanie złożone ma dwie części. Słowo **kiedy** albo **gdy** mówi, w jakim momencie coś się dzieje: **Kiedy przyjdą święta, pojadę do rodziny.**

*A complex sentence has two parts. The word **kiedy** or **gdy** says at what moment something happens: **Kiedy przyjdą święta, pojadę do rodziny.***

Część ze słowem **zanim** dzieje się później: **Zanim zjem, umyję ręce.** Część ze słowami **po tym, jak** dzieje się wcześniej: **Po tym, jak skończę pracę, odpocznę.**

*The part with the word **zanim** happens later: **Zanim zjem, umyję ręce.** The part with the words **po tym, jak** happens earlier: **Po tym, jak skończę pracę, odpocznę.***

Miejsce pokazujemy słowem **gdzie**: **Pracuję tam, gdzie mieszka mój brat.** Przed tymi słowami w środku zdania stawiamy przecinek.

*We show a place with the word **gdzie**: **Pracuję tam, gdzie mieszka mój brat.** Before these words in the middle of a sentence we put a comma.*

Słowo	Znaczenie	Przykład
kiedy, gdy	w tym momencie	Gdy pada śnieg, jest ślisko.
zanim	przed czymś	Zanim wyjdę, zamknę okno.
po tym, jak	po czymś	Po tym, jak zjem, wyjdę.
dopóki	przez cały ten czas	Dopóki pada deszcz, siedzimy w domu.
gdzie, tam gdzie	w tym miejscu	Mieszkam tam, gdzie pracuję.

Uwaga O przyszłości mówimy w obu częściach w czasie przyszłym: Kiedy przyjdziesz, zjemy obiad.

Słowa WORDS

święto	holiday, feast day	**opłatek**	Christmas wafer
dzień wolny od pracy	day off (public holiday)	**choinka**	Christmas tree
Boże Narodzenie	Christmas	**pisanka**	Easter egg (decorated)
Wigilia	Christmas Eve	**tradycja**	tradition
Wielkanoc	Easter	**zwyczaj**	custom
Nowy Rok	New Year	**świętować**	to celebrate
urodziny	birthday	**obchodzić (święto)**	to celebrate (a holiday)
imieniny	name day	**odwiedzać / odwiedzić**	to visit
prezent	present, gift	**urlop**	leave, holiday
życzenia	wishes	**grafik**	work schedule
składać / złożyć życzenia	to give your best wishes, to congratulate	**zamknięty**	closed
Wesołych Świąt!	Merry Christmas! / Happy holidays!	**otwarty**	open
Wszystkiego najlepszego!	All the best!		

Tekst READING

Grudzień w magazynie

Kiedy zaczyna się grudzień, w naszym magazynie w Gliwicach jest dużo pracy. Ludzie kupują prezenty, a my pakujemy paczki. Zanim przyjdą święta, kierownik układa grafik na cały miesiąc.

W tym roku mam wolne w Wigilię i w pierwszy dzień świąt. Po tym, jak skończę zmianę dwudziestego trzeciego grudnia, pojadę do Oleny i jej rodziny do Zabrza. Tam, gdzie mieszkają, w oknach świecą kolorowe lampki.

Pan Marek z mojej zmiany opowiadał mi o polskiej Wigilii. Kiedy na niebie pojawi się pierwsza gwiazdka, rodzina siada do stołu. Zanim zaczną jeść, dzielą się opłatkiem i składają sobie życzenia. Na stole jest zwykle dwanaście potraw.

Dwudziestego szóstego grudnia sklepy są zwykle zamknięte, dlatego zakupy zrobię wcześniej.

Ćwiczenia EXERCISES

13.1 **Przeczytaj tekst. Odpowiedz krótko.**
Read the text. Answer briefly.

1 Gdzie jest magazyn?

2 Kto układa grafik?

3 Do kogo autor pojedzie na święta?

4 Kiedy rodzina siada do stołu w Wigilię?

5 Ile potraw jest zwykle na stole?

13.2 **Połącz okazję z życzeniami.**
Match the occasion with the wishes.

1 Boże Narodzenie ☐
2 urodziny koleżanki ☐
3 Nowy Rok ☐
4 nowa praca kolegi ☐
5 Wielkanoc ☐

a Szczęśliwego Nowego Roku!
b Wesołego Alleluja!
c Wszystkiego najlepszego z okazji urodzin!
d Wesołych Świąt Bożego Narodzenia!
e Powodzenia w nowej pracy!

13.3 **Wybierz właściwe słowo.**

Choose the correct word.

1 Umyj ręce, _____ zaczniesz jeść. **zanim** **po tym, jak** **gdzie**

2 Pojedziemy tam, _____ mieszka babcia. **kiedy** **gdzie** **zanim**

3 _____ byłem dzieckiem, lubiłem święta. **Kiedy** **Zanim** **Gdzie**

4 Zrobię zakupy w sklepie, _____ go zamkną na święta. **zanim** **gdzie** **kiedy**

5 Odpocznę, _____ wrócę z nocnej zmiany. **po tym, jak** **zanim** **gdzie**

6 Nie wiem, _____ jest najbliższy otwarty sklep. **gdzie** **kiedy** **zanim**

13.4 **Połącz zdania. Zacznij od słowa w nawiasie.**

Join the sentences. Start with the word in brackets.

PRZYKŁAD Zjem śniadanie. Potem pójdę do pracy. (Zanim) → **Zanim pójdę do pracy, zjem śniadanie.**

1 Ubierzemy choinkę. Potem przyjdą goście. **(Zanim)** →

2 Pojawi się pierwsza gwiazdka. Wtedy zaczniemy kolację. **(Kiedy)** →

3 Zrobię zakupy. Potem pojadę do domu. **(Po tym, jak)** →

4 Kupię prezent. Potem pójdę na urodziny. **(Zanim)** →

5 Byłam mała. Wtedy lubiłam malować pisanki. **(Kiedy)** →

13.5 **Napisz 4-5 zdań o święcie, które lubisz. Kiedy jest? Co wtedy robisz? Gdzie świętujesz? Użyj słów kiedy i zanim.**

Write 4-5 sentences about a holiday you like. When is it? What do you do then? Where do you celebrate? Use the words kiedy and zanim.

@ **Online:** Jednostka 13: Święta i zwyczaje w Polsce (e-learning ŚCKM, centrum.klaster.org.pl)

You can practise this topic in the ŚCKM e-learning course too.

ROZDZIAŁ 14 · CHAPTER 14

14 Po pracy

Kino, rozmowy, kto co powiedział

Gramatyka w pigułce GRAMMAR

Dlaczego? Bo… Powiedział, że…

Przyczynę podajemy słowami **bo, ponieważ, dlatego że**: **Nie idę do kina, bo pracuję. Bo** jest potoczne, **ponieważ** bardziej oficjalne. Skutek pokazują **więc** i **dlatego**: **Pracuję, więc nie idę.**

*We give a reason with the words **bo, ponieważ, dlatego że**: **Nie idę do kina, bo pracuję. Bo** is informal, **ponieważ** is more formal. A result is shown by **więc** and **dlatego**: **Pracuję, więc nie idę.***

Gdy powtarzamy czyjeś słowa, używamy: **mówi, że** (informacja), **pyta, czy** (pytanie tak albo nie), **pyta, gdzie / kiedy** (inne pytania), **prosi, żeby** (prośba).

*When we repeat someone's words, we use: **mówi, że** (information), **pyta, czy** (a yes or no question), **pyta, gdzie / kiedy** (other questions), **prosi, żeby** (a request).*

Zmieniamy osobę: „Mam czas." → **Ola mówi, że ma czas.** Czas gramatyczny zwykle zostaje taki sam.

*We change the person: „Mam czas." → **Ola mówi, że ma czas.** The tense usually stays the same.*

Mowa niezależna	Mowa zależna
„Jestem zmęczony."	Mówi, że jest zmęczony.
„Czy masz bilet?"	Pyta, czy mam bilet.
„Gdzie jest kino?"	Pyta, gdzie jest kino.
„Zadzwoń jutro!"	Prosi, żebym zadzwonił / zadzwoniła.
„Byłem w kinie."	Mówi, że był w kinie.

Uwaga Przed że, czy, żeby i bo w środku zdania stawiamy przecinek.

Słowa WORDS

wolny czas	free time	**polecać / polecić**	to recommend
film	film	**nudny**	boring
serial	TV series	**ciekawy**	interesting
odcinek	episode	**śmieszny**	funny
kino	cinema	**smutny**	sad
bilet	ticket	**bo, ponieważ**	because, since
seans	screening, showing	**dlatego że**	because
napisy	subtitles	**więc**	so, therefore
komedia	comedy	**mówić / powiedzieć**	to say, to tell
kryminał	crime film, crime story	**pytać / zapytać**	to ask (a question)
aktor / aktorka	actor / actress	**prosić / poprosić**	to ask (for something), to request
reżyser	director (film)	**zmiana (w pracy)**	shift (at work)
oglądać / obejrzeć	to watch		

Tekst READING

Kino po zmianie

W piątek Tomek z mojej zmiany zapytał, czy pójdę z nim do kina w Gliwicach. Powiedział, że grają nową polską komedię. Zgodziłem się, bo dawno nie byłem w kinie.

Film był śmieszny, ale nie wszystko zrozumiałem, ponieważ aktorzy mówili bardzo szybko. Po filmie Tomek wytłumaczył mi kilka żartów. Następnym razem chcę obejrzeć kryminał, bo lubię ciekawe historie.

W sobotę szef zadzwonił i zapytał, czy mogę przyjść w niedzielę na ranną zmianę. Powiedziałem, że nie mogę, bo obiecałem żonie wspólny dzień. Szef poprosił, żebym w poniedziałek przyszedł godzinę wcześniej.

W niedzielę oglądaliśmy z żoną serial z napisami. Żona mówi, że to dobra metoda na naukę, dlatego że słyszymy i czytamy polskie słowa w tym samym czasie. Oglądamy jeden odcinek dziennie.

Ćwiczenia EXERCISES

14.1 **Przeczytaj tekst. Odpowiedz krótko.**
Read the text. Answer briefly.

1 Z kim autor poszedł do kina?

2 Dlaczego autor nie wszystko zrozumiał?

3 Kiedy szef zadzwonił?

4 Kiedy autor przyjdzie do pracy godzinę wcześniej?

5 Co autor oglądał z żoną w niedzielę?

14.2 **Połącz zdanie z przyczyną.**
Match the sentence with the reason.

1 Nie idę dziś do kina, ☐
2 Oglądam filmy z napisami, ☐
3 Wyłączyłem serial, ☐
4 Kupiłem bilety przez internet, ☐
5 Spóźniłem się na seans, ☐

a bo był bardzo nudny.
b bo tramwaj nie przyjechał.
c ponieważ jestem chora.
d bo tak szybciej uczę się słów.
e dlatego że nie chciałem stać w kolejce.

14.3 **Zmień na mowę zależną. Dokończ zdanie.**

Change to reported speech. Finish the sentence.

PRZYKŁAD Tomek: „Film jest śmieszny.” → **Tomek mówi, że _____. → film jest śmieszny**

1 Kasia: „Mam dwa bilety.” → Kasia mówi, że _____.

2 Szef do Tomka: „Czy możesz przyjść w sobotę?” → Szef pyta Tomka, czy _____.

3 Żona: „Gdzie jest pilot?” → Żona pyta, gdzie _____.

4 Mama do Oli: „Wyłącz telewizor!” → Mama prosi Olę, żeby _____.

5 Pani w kasie: „Seans zaczyna się o 19.” → Pani w kasie mówi, że _____.

14.4 **Wybierz właściwe słowo.**

Choose the correct word.

1 Jestem zmęczony, _____ zostanę w domu. **bo** **więc** **czy**

2 Zostanę w domu, _____ jestem zmęczony. **bo** **więc** **czy**

3 Nie wiem, _____ ten film ma napisy. **bo** **więc** **czy**

4 Kino było pełne, _____ kupiliśmy bilety na jutro. **ponieważ** **dlatego** **czy**

5 Lubię kryminały, _____ są ciekawe. **więc** **ponieważ** **czy**

6 Tomek powiedział, _____ film jest śmieszny. **że** **więc** **bo**

14.5 **Napisz 4-5 zdań: Jaki film albo serial ostatnio oglądałeś / oglądałaś? Czy go polecasz? Dlaczego? Użyj słów bo i że.**

Write 4-5 sentences: What film or series have you watched recently (oglądałeś / oglądałaś)? Do you recommend it? Why? Use the words bo and że.

Online: Jednostka 14: Powtórka: dzień z życia (e-learning ŚCKM, centrum.klaster.org.pl)

You can practise this topic in the ŚCKM e-learning course too.

POWTÓRKA · REVIEW

P3 Powtórka 3

Rozdziały 11-14

P3.1 Gdzie to jest? Wybierz właściwą formę.

Where is it? Choose the correct form.

1 Czekam na ciebie przed _____. dworcem / dworca / dworcu

2 Apteka jest obok _____. poczty / pocztą / poczcie

3 Mamy działkę nad _____. jeziorem / jeziora / jezioro

4 Rower stoi za _____. blokiem / bloku / blok

5 Muzeum jest naprzeciwko _____. kościoła / kościołem / kościele

6 Parking jest między sklepem a _____. bankiem / banku / bank

P3.2 Porównaj. Wpisz przysłówek w stopniu wyższym albo najwyższym.

Compare. Write the adverb in the comparative or the superlative.

PRZYKŁAD Taksówką jest _____ (drogo) niż autobusem. → **drożej**

1 Do Zabrza jest _____ **(blisko)** niż do Bytomia.

2 Tramwajem jedzie się _____ **(wolno)** niż pociągiem.

3 W parku jest _____ **(cicho)** niż w centrum.

4 Bilet w aplikacji kupię _____ **(łatwo)** niż w kasie.

5 Ravi mówi po polsku _____ **(dobrze)** niż rok temu.

6 Z nas wszystkich Nadia biega _____ **(szybko)**.

P3.3 Wybierz właściwe słowo.

Choose the correct word.

1 Loguję się do banku, _____ zrobić przelew. żeby / bo / więc

2 Spotkajmy się tam, _____ zawsze. gdzie / kiedy / który

3 _____ skończę zmianę, pójdę do kina. Po tym jak / Dopóki / Gdzie

4 Zostanę w domu, _____ pada deszcz. dopóki / zanim / gdzie

5 Nie przyszedłem na zmianę, _____ byłem chory. bo / więc / żeby

6 Byłem chory, _____ nie przyszedłem do pracy. więc / bo / ponieważ

P3.4 **Co mówi Kasia? Połącz zdanie z mową zależną.**

What does Kasia say? Match the sentence with the reported speech.

1. Kasia: „Idę do kina.” ☐
2. Kasia: „Idziesz do kina?” ☐
3. Kasia: „Idź do kina!” ☐
4. Kasia: „Kiedy idziesz do kina?” ☐
5. Kasia: „Byłam w kinie.” ☐
6. Kasia: „Z kim idziesz do kina?” ☐

a. Kasia pyta, kiedy idę do kina.
b. Kasia mówi, że była w kinie.
c. Kasia pyta, czy idę do kina.
d. Kasia mówi, że idzie do kina.
e. Kasia pyta, z kim idę do kina.
f. Kasia chce, żebym poszedł do kina.

P3.5 **Połącz zdania. Wpisz jedno słowo.**

Join the sentences. Write one word.

PRZYKŁAD Nadia ma wysłać skan. → **Piszę do Nadii, żeby _____ skan. → wysłała**

1. Kurier ma przyjechać rano. → Dzwonię do kuriera, żeby _____ rano.
2. Pracownicy mają przyjść wcześniej. → Szef chce, żeby pracownicy _____ wcześniej.
3. Tomek ma mi pomóc. → Proszę Tomka, żeby mi _____.
4. Często pomagam sąsiadce. → To sąsiadka, _____ często pomagam.
5. Mieszkam w tym bloku. → To blok, w _____ mieszkam.
6. Kupiłem bilet online. → Bilet, _____ kupiłem online, był tani.

Sprawdź się: czy już to umiesz?

- ☐ Umiem powiedzieć, po co coś robię: żeby, aby.
- ☐ Umiem opisać rzecz albo osobę zdaniem ze słowem „który”.
- ☐ Umiem porównać: szybciej, bliżej, najlepiej.
- ☐ Umiem powiedzieć, gdzie coś jest: przed, za, obok, nad.
- ☐ Umiem mówić o czasie: kiedy, zanim, po tym jak, dopóki.
- ☐ Umiem wyjaśnić dlaczego i powtórzyć, co ktoś powiedział.

Klucz odpowiedzi *answer key*

Rozdział 1

1.1 1 P · 2 F · 3 P · 4 F · 5 P · 6 F

1.2 1 punktualni · 2 mili · 3 wysocy · 4 cisi · 5 młodzi · 6 uprzejmi

1.3 1 sympatyczne · 2 pracowici · 3 który · 4 które · 5 którzy · 6 jak

1.4 1 Znam kierowcę, który jeździ do Bytomia. · 2 To jest sąsiadka, która ma psa. · 3 Pracuję z ludźmi, którzy są bardzo mili. · 4 Mamy nowe wózki, które są szybkie. · 5 To jest pan Marek, który jest kierownikiem zmiany.

1.5 *odpowiedzi własne · your own answers*

Rozdział 2

2.1 1 W 1992 roku. · 2 Ekonomię. · 3 Dwa miesiące. · 4 W magazynie w Zabrzu. · 5 U koleżanki.

2.2 1 piątego września · 2 trzydziestego pierwszego grudnia · 3 dziesiątego stycznia · 4 trzeciego lutego · 5 dwa tysiące dwudziestym pierwszym · 6 dwudziestego lipca

2.3 1 pisałam · 2 znalazłem · 3 chodziłam · 4 wypełniłam · 5 uczyłem · 6 przeprowadziliśmy się

2.4 1b · 2d · 3e · 4a · 5c

2.5 *odpowiedzi własne · your own answers*

Rozdział 3

3.1 1 P · 2 F · 3 F · 4 P · 5 F · 6 P

3.2 1 kierowcy · 2 magazynierzy · 3 koledzy · 4 Elektrycy · 5 kucharze · 6 operatorzy

3.3 1 Każdy · 2 Wszyscy · 3 Wszystkie · 4 Każda · 5 każdym · 6 Wszystkie

3.4 1 a · 2 ale · 3 ani · 4 i · 5 a · 6 ale

3.5 *odpowiedzi własne · your own answers*

Rozdział 4

4.1 1 P · 2 F · 3 P · 4 F · 5 F · 6 P

4.2 1 Zapiszę się na kurs. · 2 Zdam egzamin. · 3 Kupię podręcznik. · 4 Wyślę dokumenty. · 5 Zadzwonię do szkoły.

4.3 1 będziemy · 2 będziesz · 3 będą · 4 będzie · 5 będziecie · 6 będę

4.4 1b · 2d · 3a · 4e · 5c

4.5 *odpowiedzi własne · your own answers*

Rozdział 5

5.1 1 F · 2 P · 3 F · 4 P · 5 P

5.2 1 niższy · 2 wygodniejszy · 3 najlepsza · 4 większy · 5 najspokojniejsza · 6 mniejsze

5.3 1 na poczcie · 2 na przystanku · 3 w urzędzie · 4 w centrach · 5 na ulicy · 6 miastach

5.4 1b · 2f · 3d · 4a · 5c · 6e

5.5 *odpowiedzi własne · your own answers*

Powtórka 1

P1.1 1 rozmowni · 2 magazynierzy · 3 spokojni · 4 lekarze · 5 weseli · 6 nauczyciele

P1.2 1 która · 2 które · 3 Wszyscy · 4 Każdy · 5 jak · 6 ani

P1.3 1d · 2c · 3f · 4e · 5b · 6a

P1.4 1 napisała · 2 jeździł · 3 mieszkałem · 4 zadzwonię · 5 będę uczyć · 6 będę miał

P1.5 1 Pyskowicach · 2 nowych blokach · 3 rynku · 4 tańszy · 5 lepsze · 6 największy

Rozdział 6

6.1 1 F · 2 P · 3 F · 4 P · 5 F · 6 P

6.2 1 pranie · 2 gotowanie · 3 zmywanie · 4 suszenie · 5 prasowanie · 6 palenie

6.3 1 płaci się · 2 wolno · 3 trzeba · 4 płaciło się · 5 można · 6 wolno było

6.4 1c · 2f · 3e · 4b · 5a · 6d

6.5 *odpowiedzi własne · your own answers*

Rozdział 7

7.1 1 F · 2 P · 3 P · 4 P · 5 F · 6 P

7.2 1 kilogramy · 2 jogurtów · 3 cebule · 4 jabłek · 5 talerze · 6 bułek

7.3 1 soli · 2 mleka · 3 wody · 4 masła · 5 pomidorów · 6 jajek

7.4 1 Nie dodawaj cukru! · 2 Nie kupuj chleba! · 3 Nie gotuj długo! · 4 Nie otwieraj piekarnika! · 5 Nie krój cebuli! · 6 Nie bierz masła!

7.5 *odpowiedzi własne · your own answers*

Rozdział 8

8.1 1 P · 2 F · 3 P · 4 F · 5 P · 6 F

8.2 1 że · 2 żeby · 3 gdyby · 4 że · 5 żeby · 6 gdyby

8.3 1 przyjechała · 2 kupił · 3 przyszli · 4 miał · 5 odwiedzałaby · 6 potrzebowali

8.4 1 sąsiadce · 2 przyjaciołom · 3 babci · 4 dzieciom · 5 sąsiadom · 6 bratu

8.5 *odpowiedzi własne · your own answers*

Rozdział 9

9.1 1 Gardło i głowa. · 2 Trzydzieści osiem. · 3 Przeziębienie. · 4 Na trzy dni. · 5 Syn.

9.2 1 Zadzwoń · 2 Weź · 3 jedz · 4 Idź · 5 bierz · 6 Zmierz

9.3 1 Nie dzwoń do szefa. · 2 Nie idź dziś do pracy. · 3 Nie kupuj tego syropu. · 4 Nie otwieraj okna. · 5 Nie pij zimnej wody.

9.4 1 mnie · 2 mu · 3 ją · 4 nam · 5 ich · 6 ci

9.5 *odpowiedzi własne · your own answers*

Rozdział 10

10.1 1 P · 2 F · 3 F · 4 P · 5 F · 6 P

10.2 1 zepsuta · 2 otwarte · 3 wysłana · 4 wymieniony · 5 naprawione · 6 zamknięte

10.3 1 jest · 2 został · 3 została · 4 zostały · 5 został · 6 są

10.4 1 została wymieniona · 2 została wysłana · 3 zostało otwarte · 4 zostały skopiowane · 5 został zamknięty · 6 została zainstalowana

10.5 *odpowiedzi własne · your own answers*

Powtórka 2

P2.1 1 ziemniaków · 2 jogurty · 3 mleka · 4 cukru · 5 jajek · 6 truskawek

P2.2 1 żeby · 2 że · 3 pojechałabym · 4 sąsiadce · 5 jej · 6 się

P2.3 1c · 2e · 3f · 4a · 5d · 6b

P2.4 1 naprawiona · 2 dostarczone · 3 pomalowana · 4 wymieniona · 5 zamknięty · 6 zaktualizowana

P2.5 1 pani Ewie · 2 sąsiadowi · 3 jej · 4 nich · 5 Gotowanie · 6 sprzątanie

Rozdział 11

11.1 1 F · 2 P · 3 P · 4 F · 5 P · 6 F

11.2 1 który · 2 którą · 3 który · 4 które · 5 której · 6 któremu

11.3 1 zapytać · 2 pobrać · 3 wysłała · 4 zainstalował · 5 zapomnieć · 6 odebrali

11.4 1c · 2d · 3a · 4b · 5e

11.5 *odpowiedzi własne · your own answers*

Rozdział 12

12.1 1 F · 2 P · 3 P · 4 F · 5 F · 6 P

12.2 1 ciszej · 2 bliżej · 3 wcześniej · 4 lepiej · 5 więcej · 6 wolniej

12.3 1 przed · 2 obok · 3 na · 4 u · 5 między · 6 nad

12.4 1 najtaniej · 2 najbliżej · 3 najciszej · 4 najdalej · 5 najlepiej

12.5 *odpowiedzi własne · your own answers*

Rozdział 13

13.1 1 W Gliwicach. · 2 Kierownik. · 3 Do Oleny i jej rodziny. · 4 Kiedy pojawi się pierwsza gwiazdka. · 5 Dwanaście.

13.2 1d · 2c · 3a · 4e · 5b

13.3 1 zanim · 2 gdzie · 3 Kiedy · 4 zanim · 5 po tym, jak · 6 gdzie

13.4 1 Zanim przyjdą goście, ubierzemy choinkę. · 2 Kiedy pojawi się pierwsza gwiazdka, zaczniemy kolację. · 3 Po tym, jak zrobię zakupy, pojadę do domu. · 4 Zanim pójdę na urodziny, kupię prezent. · 5 Kiedy byłam mała, lubiłam malować pisanki.

13.5 *odpowiedzi własne · your own answers*

Rozdział 14

14.1 1 Z Tomkiem. · 2 Bo aktorzy mówili bardzo szybko. · 3 W sobotę. · 4 W poniedziałek. · 5 Serial z napisami.

14.2 1c · 2d · 3a · 4e · 5b

14.3 1 ma dwa bilety · 2 może przyjść w sobotę · 3 jest pilot · 4 wyłączyła telewizor · 5 seans zaczyna się o 19

14.4 1 więc · 2 bo · 3 czy · 4 dlatego · 5 ponieważ · 6 że

14.5 *odpowiedzi własne · your own answers*

Powtórka 3

P3.1 1 dworcem · 2 poczty · 3 jeziorem · 4 blokiem · 5 kościoła · 6 bankiem

P3.2 1 bliżej · 2 wolniej · 3 ciszej · 4 łatwiej · 5 lepiej · 6 najszybciej

P3.3 1 żeby · 2 gdzie · 3 Po tym jak · 4 dopóki · 5 bo · 6 więc

P3.4 1d · 2c · 3f · 4a · 5b · 6e

P3.5 1 przyjechał · 2 przyszli · 3 pomógł · 4 której · 5 którym · 6 który

Słowniczek polsko-angielski *Polish-English glossary*

Liczba po tłumaczeniu to numer rozdziału, w którym słowo pojawia się pierwszy raz.

The number after the translation is the chapter where the word first appears.

A

aktor / aktorka	actor / actress	14
aplikacja	app	10
apteka	pharmacy	5
awans	promotion (at work)	4

B

bać się	to be afraid	4
bateria	battery	10
bezpieczny	safe, secure	11
bilet	ticket	14
blisko	near, close	5
boleć	to hurt, to ache	9
Boli mnie głowa.	I have a headache.	9
Boże Narodzenie	Christmas	13
bo, ponieważ	because, since	14
ból gardła	sore throat	9
brygadzista	foreman	3
brygadzista / brygadzistka	foreman / forewoman	1

C

cebula	onion	7
centrum	centre, city centre	5
centrum handlowe	shopping centre	5
charakter	character, personality	1
choinka	Christmas tree	13
ciekawy	interesting	14
cierpliwy	patient	1
Co pani dolega?	What's wrong with you? (formal, to a woman)	9
Co się stało?	What happened?	6
cukier	sugar	7
czajnik elektryczny	electric kettle	6
czynsz	rent	5
Czy to daleko stąd?	Is it far from here?	12

D

daleko	far	5
data urodzenia	date of birth	2
dawno	a long time ago	2
dlatego że	because	14
dodawać / dodać	to add	7
dogadywać się / dogadać się z kimś	to get along with someone	1
drogi	expensive	5
dworzec	station	5
dyplom	diploma	4
działać	to work (of a device)	6
dzieciństwo	childhood	2
dzielnica	district	5
dzień wolny od pracy	day off (public holiday)	13
dziękować / podziękować	to thank	8
dzwonić / zadzwonić	to call, to phone	8

E

egzamin	exam	4
ekran	screen	10

F

film	film	14
formularz	form	11

G

garnek	pot, saucepan	7
gdyby	if (hypothetical)	8
głośny	noisy, loud	5
gniazdko	socket	6
gorączka	fever, temperature	9
gotować / ugotować	to cook, to boil	7
gotowanie	cooking	6
grafik	work schedule, rota	3
grypa	flu	9
gwarancja	warranty, guarantee	6

H

hasło	password	10

I

Ile to potrwa?	How long will it take?	10

imieniny name day 13

iść prosto to go straight on 12

J

jajko egg 7

Jak dojść do...? How do I get to...? 12

Jak się pan czuje? How are you feeling? (formal, to a man) 9

jeśli / jeżeli if 4

jezioro lake 12

K

kapusta cabbage 7

kaszel cough 9

katar runny nose 9

kiełbasa sausage 7

kierownik zmiany shift manager 1

kilogram (kilo) kilogram (kilo) 7

kino cinema 14

klatka schodowa staircase, stairwell 8

kod code 11

kolega z pracy co-worker 1

komedia comedy 14

konto account 10

konto (w banku) (bank) account 11

kopalnia mine 12

kopia zapasowa backup 10

korek traffic jam 5

kroić / pokroić to cut, to slice 7

kryminał crime film, crime story 14

kuchenka cooker, stove 6

kurier courier 11

kurs zawodowy vocational course 4

kwalifikacje qualifications 4

L

las forest 12

leniwy lazy 1

lepszy / gorszy better / worse 5

lodówka fridge 6

logować się / zalogować się to log in 11

Ł

ładowarka charger 10

łąka meadow 12

M

magazynier warehouse worker 3

martwić się to worry 4

marzyć to dream 4

masło butter 7

mąka flour 7

miasto city, town 5

mieć dobry humor to be in a good mood 1

mieć nadzieję to hope 4

mikrofalówka microwave 6

most bridge 12

mówić / powiedzieć to say, to tell 14

muzeum museum 12

N

nadgodziny overtime 3

najpierw first, at first 2

napisy subtitles 14

naprawa repair 10

naprawić / naprawiać to repair, to fix 6

naprzeciwko opposite 12

nauczyciel teacher 4

na początku at the beginning 2

na rękę net (take-home) 3

nerwowy nervous 1

niedawno recently 2

nieśmiały shy 1

Nowy Rok New Year 13

nudny boring 14

O

obchodzić (święto) to celebrate (a holiday) 13

obok next to, nearby 12

ocena grade, mark 4

odcinek episode 14

odkurzacz vacuum cleaner 6

odpocząć / odpoczywać to rest 9

odpowiedzialny responsible 1

odwiedzać / odwiedzić to visit 8

odzież robocza work clothes 3

od tego czasu since then 2

oglądać / obejrzeć to watch 14

okres próbny probation period 3

opakowanie package, pack 7

opiekować się to take care of, to look after 8

opłatek Christmas wafer 13

osiedle housing estate 5

oszustwo fraud, scam 11

otwarty open 1

P

paczka parcel 11

paczkomat parcel locker 11

paragon receipt 6

patelnia frying pan 7

peron platform 12

pęknięty cracked 10

piec / upiec to bake 7

piekarnik oven 6

pieszo on foot 12

pisanka Easter egg (decorated) 13

plan na przyszłość plan for the future 4

płatność payment 11

pobierać / pobrać to download 11

pobrać / pobierać to download 10

poczta post office 5

polecać / polecić to recommend 14

polegać na kimś to rely on someone 1

pomagać / pomóc to help 8

potem then, later 2

potwierdzenie confirmation 11

poważny serious 1

pożyczać / pożyczyć to lend, to borrow 8

pracodawca employer 3

pracować na zmiany to work shifts 3

pracowity hard-working 1

pracownik employee 3

pralka washing machine 6

pralnia laundry, laundrette 6

pranie laundry, washing 6

prawo jazdy driving licence 4

prezent present, gift 13

profil zaufany Trusted Profile (Polish e-ID for online services) 11

promocja special offer, sale 7

prosić o pomoc to ask for help 8

prosić / poprosić to ask (for something), to request 14

przedszkole kindergarten, preschool 4

przelew bank transfer 11

przepis recipe 7

przeprowadzić się / przeprowadzać się to move (house) 2

przerwa break 3

przesiadać się / przesiąść się to change (trains, buses) 12

przewodnik guide 12

przeziębienie cold 9

przychodnia clinic, health centre 9

przyjaciel / przyjaciółka friend (male / female) 8

przyjechać / przyjeżdżać to arrive, to come 2

przystanek stop (bus, tram) 5

punktualny punctual 1

pytać / zapytać to ask (a question) 14

R

rachunek za prąd electricity bill 6

recepta prescription 9

rejestracja reception (at a clinic) 9

reklamacja complaint (about a product) 6

reżyser director (film) 14

rocznica anniversary 2

rodzeństwo siblings 8

rodzice parents 8

rodzina family 8

rok temu a year ago 2

rozkład jazdy timetable 12

rozmowa wideo video call 8

rozmowny talkative 1

S

samopoczucie how you feel, well-being 9

samotny lonely 8

sąsiad / sąsiadka neighbour (male / female) 8

seans screening, showing 14

serial TV series 14

serwis repair shop, service centre 10

skan scan 11

sklep spożywczy grocery shop 5

składać / złożyć życzenia to give your best wishes, to congratulate 13

składnik ingredient 7

skończyć studia to graduate (from university) 2

skończyć / kończyć	to finish, to end	2
skręcić w lewo	to turn left	12
słuchawki	headphones	10
Smacznego!	Enjoy your meal!	7
smażyć / usmażyć	to fry	7
smutny	sad	14
sól	salt	7
spokojny	calm	1
spóźniać się / spóźnić się	to be late	3
sprzątanie	cleaning	6
stawka godzinowa	hourly rate	3
strona internetowa	website	11
sumienny	conscientious	1
sympatyczny	nice, likeable	1
syrop	syrup	9
szafka	locker	3
szatnia	changing room	3
szczypta soli	a pinch of salt	7
szkolenie BHP	health and safety training	3
szkoła podstawowa	primary school (grades 1-8)	4
szkoła średnia	secondary school	2
szukać pracy	to look for a job	2
Szybkiego powrotu do zdrowia!	Get well soon!	9

Ś

śmieszny	funny	14
śmietana	sour cream	7
świadectwo	certificate (school)	4
świeże powietrze	fresh air	12
święto	holiday, feast day	13
świętować	to celebrate	13

T

tabletka	tablet, pill	9
tani	cheap	5
telefon komórkowy	mobile phone	10
Telefon się nie ładuje.	The phone isn't charging.	10
teściowa	mother-in-law	8
tęsknić (za kimś)	to miss (someone)	8
To nie działa.	It doesn't work.	6
tradycja	tradition	13
twaróg	cottage cheese (quark)	7

U

uczyć się / nauczyć się	to learn, to study	4
uczynny	helpful	1
ufać / zaufać	to trust	8
ulotka	leaflet (medicine)	9
umowa o pracę	employment contract	3
umowa zlecenie	civil law contract (contract of mandate)	3
uprawnienia na wózek widłowy	forklift licence	4
uprzejmy	polite	1
urlop	leave, holiday	3
urodzić się	to be born	2
urodziny	birthday	13
urząd miasta	town hall	5

W

wesoły	cheerful	1
Wesołych Świąt!	Merry Christmas! / Happy holidays!	13
wiadomość	message	11
Wielkanoc	Easter	13
więc	so, therefore	14
Wigilia	Christmas Eve	13
właściciel mieszkania	landlord, flat owner	6
włączyć / włączać	to turn on, to switch on	10
wniosek	application (form)	11
wnuk / wnuczka	grandson / granddaughter	8
wolny czas	free time	14
Wszystkiego najlepszego!	All the best!	13
wtedy	then, at that time	2
wychowawczyni	class teacher (female)	4
wycieczka	trip, excursion	12
wydarzenie	event	2
wygodny	comfortable, convenient	5
wyjechać / wyjeżdżać	to leave, to go away	2
wykształcenie	education	4
wyłączyć / wyłączać	to turn off, to switch off	10
wymiana	replacement	10
wymienić / wymieniać	to replace, to exchange	6
wynagrodzenie	salary, pay	3
wypełniać / wypełnić	to fill in	11
wypłata	payday, pay	3
wypoczywać / wypocząć	to rest, to relax	12
wysyłać / wysłać	to send	11

wyzdrowieć / zdrowieć to recover, to get well 9

wziąć ślub to get married 2

w końcu finally, in the end 2

w przyszłym roku next year 4

w razie potrzeby if needed, in case of need 8

Z

zabytek historic site, monument 12

zacząć / zaczynać to start, to begin 2

zadowolony / niezadowolony satisfied / dissatisfied 10

zainstalować / instalować to install 10

zakład pracy workplace 3

zaktualizować / aktualizować to update 10

załatwić sprawę / załatwiać sprawy to get things done (errands, paperwork) 5

załącznik attachment 11

zamawiać / zamówić to order 11

zamknięty closed 13

zapisać się do lekarza to make a doctor's appointment 9

zapisywać się / zapisać się to sign up, to enrol 4

zapraszać / zaprosić to invite 8

zarabiać / zarobić to earn 3

zatłoczony crowded 5

zaufanie trust 8

zdawać / zdać egzamin to take / pass an exam 4

zdolny talented, able 1

zebranie z rodzicami parent-teacher meeting 4

zepsuć się / psuć się to break down 6

zepsuty broken 10

zgłoszenie request, report 10

ziemniak potato 7

złożyć reklamację to make a complaint (about a product) 10

zmiana nocna night shift 1

zmiana ranna / popołudniowa / nocna morning / afternoon / night shift 3

zmiana (w pracy) shift (at work) 14

zmierzyć temperaturę to take your temperature 9

zmywarka dishwasher 6

znaleźć pracę to find a job 2

zwiedzać / zwiedzić to visit, to see the sights 12

zwolnienie lekarskie sick leave 3

zwyczaj custom 13

Ź

Źle się czuję. I feel unwell. 9

Ż

żelazko iron 6

życiorys CV, life story 2

życzenia wishes 13

życzliwy kind, friendly 8

Polski w pigułce A2

Materiał dla uczestników kursu języka polskiego w projekcie „Śląskie Centrum Kariery Migrantów”. Rozdawany bezpłatnie, nie do sprzedaży.

Więcej materiałów i e-learning: **centrum.klaster.org.pl**

FINANSUJE

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

REALIZUJĄ

KLASTER INNOWACJI SPOŁECZNYCH

NEW EUROPE FOUNDATION

Społeczna Grupa Medialna.

Sfinansowano ze środków Funduszu Pracy w ramach Resortowego Programu Aktywizacyjnego dla Cudzoziemców na rok 2026.